

**Národná správa
2020**

**Úrad pre reguláciu sieťových odvetví
(ÚRSO)
Slovenská republika**

Zoznam najpoužívanějších skratiek	3
Úvod.....	5
Vedenie úradu.....	6
Príhovor predsedu.....	6
1. Elektroenergetika.....	8
Charakteristika trhu s elektrinou v SR a jeho regulácia	8
Hodnotenie trhu s elektrinou	8
Prevádzkovateľ prenosovej sústavy SEPS, a.s.	10
Sieťové tarify.....	11
Prenosová sústava.....	11
Distribučné sústavy	12
Tarifa za prevádzkovanie systému	13
Podporné a systémové služby.....	14
Market coupling	17
GCC.....	17
Hospodárska súťaž	18
Veľkoobchodný trh.....	18
Maloobchodný trh	19
Vplyv koronakrízy.....	23
Výroba elektriny z OZE a KVET	24
Nastavenie podpory	24
Vplyv koronakrízy.....	31
Implementácia legislatívy EÚ	31
2. Plynárenstvo	32
Charakteristika trhu s plynom v SR a jeho regulácia	32
Hodnotenie trhu s plynom	33
Plynárenská infraštruktúra.....	34
Prepravná sieť.....	34
Distribučná sieť	40
Prevádzkovatelia podzemných zásobníkov plynu.....	41
Hospodárska súťaž	42
Veľkoobchodný trh.....	42
Účastníci trhu s plynom v SR.....	43
Maloobchodný trh	43
Vplyv koronakrízy.....	48
Implementácia legislatívy EÚ	49

3.	Ochrana spotrebiteľa a alternatívne riešenie sporov.....	49
	Ochrana spotrebiteľa	49
	Alternatívne riešenie sporov	51
	Štandardy kvality.....	52
4.	Medzinárodná spolupráca a REMIT	53
	Medzinárodná spolupráca.....	53
	REMIT.....	54

Zoznam najpoužívanejších skratiek

ACER	Agentúra pre spoluprácu energetických regulátorov (Agency for the Cooperation of Energy Regulators)
burza PXE	energetická burza (POWER EXCHANGE CENTRAL EUROPE)
CR	cenové rozhodnutia za prístup do prenosovej sústavy a prenos elektriny, za prístup do distribučnej sústavy a distribúciu elektriny, za pripojenie do sústavy, za dodávku elektriny pre domácnosti a malé podniky a za dodávku elektriny dodávateľom poslednej inštancie, tarify TSS, TPS, podporné služby
CEER	Rada európskych energetických regulátorov (Council of European Energy Regulators)
DPH	daň z pridanej hodnoty
EK	Európska komisia
ERRA	Regionálne združenie energetických regulátorov (Energy Regulators Regional Association)
EÚ	Európska únia
FVE	fotovoltická elektráreň
KVET.....	kombinovaná výroba elektriny a tepla
LNG	skvapalnený zemný plyn
MH SR	Ministerstvo hospodárstva SR
OZE	obnoviteľné zdroje energie
PK	prerušenie konania
REMIT	nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1227/2011 z 25. októbra 2011 o integrite a transparentnosti veľkoobchodného trhu s energiami

SEPS, a.s. .... Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s.
SR ..... Slovenská republika
TPS ..... tarifa za prevádzkovanie systému
úrad ..... Úrad pre reguláciu sieťových odvetví
VÚKVET ..... vysokoúčinná kombinovaná výroba elektriny a tepla
zákon č. 250/2012 Z. z... zákon č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení
neskorších predpisov
zákon č. 309/2009 Z. z.... zákon č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov
energie a vysokoúčinnnej kombinovanej výroby
a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení
neskorších predpisov
zákon č. 657/2004 Z. z.... zákon č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike v znení
neskorších predpisov
zákon č. 251/2012 Z. z.... zákon č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene
a doplnení niektorých zákonov v znení
neskorších predpisov
zákon č. 211/2000 Z. z.... zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe
k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov
(zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov
ZK ..... zastavenie konania
4MMC ..... projekt 4M market coupling

Úvod

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „úrad“) vypracoval Národnú správu za rok 2020 a predkladá ju Agentúre Európskej únie pre spoluprácu regulátorov v energetike (ACER) a Európskej komisii v zmysle svojej povinnosti podľa článku 59 odsek 1 písm. i) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2019/944/ES o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou, čl. 41 odsek 1 písm. e) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/73/ES o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom a v súlade s §10 písm. d) zákona č. 250/2012 Z.z. o regulácii v sieťových odvetviach.

Úrad predkladá vlastnú štruktúru správy, ktorá obsahuje najdôležitejšie informácie požadované Radou európskych energetických regulátorov (CEER) a ACER a Generálnym riaditeľstvom Európskej komisie pre energetiku (DG ENER), s cieľom poskytnúť čo najlepší prehľad a monitorovať úroveň trhu a hospodársku súťaž pre oblasť maloobchodu a veľkoobchodu s elektrinou a plynom.

Úrad monitoruje ekonomické ukazovatele regulovaných subjektov, sleduje vplyv cenovej a vecnej regulácie na dosiahnuté výsledky hospodárenia a ekonomickú efektívnosť regulovaných subjektov v oblasti elektroenergetiky a plynárenstva, prostredníctvom vybraných ekonomických ukazovateľov.

Zároveň úrad v priebehu roka venoval zvýšenú pozornosť oblasti ochrany a práv spotrebiteľa, zlepšovaniu podnikateľského prostredia, zabezpečovaniu primeranej kvality dodávok a služieb, environmentálnych cieľov a rozvoja medzinárodnej spolupráce.

Úrad vynaložil úsilie pri plnení hlavných úloh vyplývajúcich z uplatňovania nariadení a smerníc Európskej únie a zároveň reflektoval do svojej činnosti ciele Regulačnej politiky piateho regulačného obdobia 2017-2021.

V novembri 2020 bol prijatý Dodatok č. 1 k Regulačnej politike na regulačné obdobie 2017 - 2021 s cieľom predĺžiť aktuálne regulačné obdobie o jeden rok, teda do konca roka 2022 s úpravami na preklopenie prechodného obdobia.

Na čele úradu je predseda úradu, podporovaný dvoma podpredsedami. Orgánom úradu je ďalej Regulačná rada, ktorá má šesť členov a schvaľuje regulačnú politiku úradu koncepciu regulácie a zabezpečuje rozhodovanie v odvolacom konaní o odvolaniach voči prvostupňovým rozhodnutiam, okrem rozhodnutia o uložení pokuty a rozhodnutia o spore.

Správa ďalej poskytuje informácie o vývoji na internom trhu s energiami v členení na jednotlivé sektory (elektroenergetika a plynárenstvo) za rok 2020.

Úrad zamestnával k 31. 12. 2020 celkom 113 zamestnancov.

Vedenie úradu

Andrej Juris
predseda

Szabolcs Hodosy
podpredseda

Martin Horváth
podpredseda

Príhovor predsedu

Pri vymenovaní do funkcie predsedu úradu v júli 2020 som avizoval tri kľúčové priority - férové ceny, ochranu zraniteľných spotrebiteľov, a rozvoj inovácií a konkurencie v energetických riešeniach. Som presvedčený, že spoločným menovateľom systematického napĺňania týchto cieľov je efektívna a transparentná komunikácia s verejnosťou, podobne ako je to v prípade európskeho energetického regulátora ACER, ktorý všetky zásadné rozhodnutia vytvára formou verejných konzultácií. Maximálne zapojenie verejnosti, hlavne tej odbornej, do regulačného procesu som preto v priebehu roka 2020 považoval za mimoriadne dôležité.

Rok 2020 bol však pre nás v prvom rade rokom pandémie. Pre koronavírus mnohí ľudia na Slovensku prežívali ťažké ekonomické časy a našou povinnosťou, ako národného regulátora, bolo na to adekvátne reagovať, či už smerom k domácnostiam alebo podnikateľom. Aj preto sme iniciovali vznik viacerých pracovných skupín a odborných poradných komisií. Tie dali priestor zástupcom priemyselných ako aj zraniteľných odberateľov sa zapojiť do diskusie o prednastavení regulačného rámca a dopadoch regulovaných cien elektriny, plynu, tepla či

vody na priemysel a hospodárstvo SR, ale predovšetkým na domácnosti a ľudí postihnutých energetickou chudobou.

Rád by som vyzdvihol novinku v transparentnosti úradu, ktorá vyplynula z novely zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších prepisov. Od 1. septembra 2020 začal úrad na svojom webovom sídle zverejňovať okrem cenových rozhodnutí aj všetky návrhy cien spolu s príslušnými podkladmi, ktoré úradu regulované subjekty predložia. Toto zverejňovanie je jedným z krokov, vďaka ktorému sa podarilo aktivity úradu viac otvoriť verejnosti. Regulačné rozhodnutia prijaté v roku 2020 sú aj preto výsledkom síce relatívne komplikovaného, ale o to transparentnejšieho procesu dôsledných konzultácií, v ktorých majú všetky strany konania dostatok priestoru, aby si povedali svoje názory, návrhy a pripomienky.

Pri hodnotení roka 2020 netreba zabudnúť ani na celospoločensky sledované hľadanie riešenia náročnej situácie výrobcov elektriny z obnoviteľných zdrojov a kombinovanej výroby elektriny a tepla, ktorí boli počas poberania podpory v oneskorení úhrad svojich záväzkov voči štátu a tak strácali nárok na podporu. Systematicky a dôkladne sme preverovali jednotlivé prípady s cieľom identifikovať objektívny stav vecí a hľadať spravodlivé riešenie. Vďaka prijatiu príslušnej novely zákona č. 309/2009 Z. z. o podpore OZE a VÚKVET Národnou radou SR a intenzívnej spolupráci s dotknutými inštitúciami sa podarilo nastaviť zabezpečenie výkonu kontroly na spravodlivej a nediskriminačnej báze. Tu sa mi žiada pripomenúť, že úrad má aj na základe takýchto praktických skúseností, ambíciu zefektívniť komplexnú digitalizáciu celého procesu získavania údajov od štátnych inštitúcií i regulovaných subjektov, čo si samozrejme bude žiadať potrebné finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu.

Dôležitou udalosťou roka 2020 bolo nepochybne aj novembrové rozhodnutie Regulačnej rady prijať Dodatok k Regulačnej politike, čím sa aktuálne regulačné obdobie predĺžilo do roku 2022 a úrad tomu prispôbil aj prípravu novej regulačnej politiky. V tejto súvislosti by som rád zdôraznil, že môj prvý rok pôsobenia na úrade i predchádzajúce skúsenosti z európskeho energetického priestoru ma utvrdzujú v tom, že správnu cestou pre úrad zostáva systémový a transparentný výkon regulácie ako základný prístup na dosiahnutie férových cien a ochranu zraniteľných odberateľov, podporu konkurencie na rozvíjajúcich sa energetických trhoch, a integráciu inovatívnych riešení do systému regulácie v sieťových odvetviach v Slovenskej republike.

Záverom by som rád ocenil prácu a zapojenie zamestnancov úradu, ktorí aj napriek komplikáciám spôsobenými pandémiou dokázali zabezpečiť chod regulačných procesov

a konaní na úrade. Tiež by som rád poďakoval všetkým inštitúciám, subjektom a partnerom, s ktorými prichádzame do pracovného styku pri výkone našich regulačných aktivít.

1. Elektroenergetika

Charakteristika trhu s elektrinou v SR a jeho regulácia

Úrad vykonáva cenovú, ako aj vecnú reguláciu v oblasti elektroenergetiky a to v pomerne širokom rozsahu - v celom reťazci od výroby až po dodávku konečnému spotrebiteľovi. Cenovej regulácii podlieha nielen samotná výroba, prenos, distribúcia a dodávka elektriny a s nimi súvisiace služby, aj výkon činnosti organizátora krátkodobého trhu s elektrinou, či výkon činnosti výkupcu elektriny. V oblasti vecnej regulácie treba spomenúť schvaľovanie prevádzkových poriadkov, obchodných podmienok alebo vydávanie povolení na podnikanie v elektroenergetike.

S cieľom zvýšenia transparentnosti a otvorenej regulácie v oblasti elektroenergetiky úrad od 01. 09. 2020 zverejňuje spolu s právoplatným cenovým rozhodnutím aj cenové návrhy regulovaných subjektov, cieľom čoho je zvýšiť dôveryhodnosť verejnosti voči úradu a zároveň prístup k podstatným informáciám, z ktorých sa vychádza pri cenovej regulácii.

Oddelenie výroby od sieťových služieb (prenos a distribúcia) bol ukončený na základe smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/72/ES, a to vydaním certifikácie prevádzkovateľovi prenosovej sústavy v roku 2014.

Hodnotenie trhu s elektrinou

Rok 2020 v oblasti elektroenergetiky možno charakterizovať ako rok útlmu. Svetové burzy po rokoch rastu cien silovej elektriny zaznamenali prepád, čo bolo spôsobené nižším dopytom po elektrine. Pokles cien elektriny na trhoch však paradoxne neznamenal zníženie všetkých nákladov v odvetví.

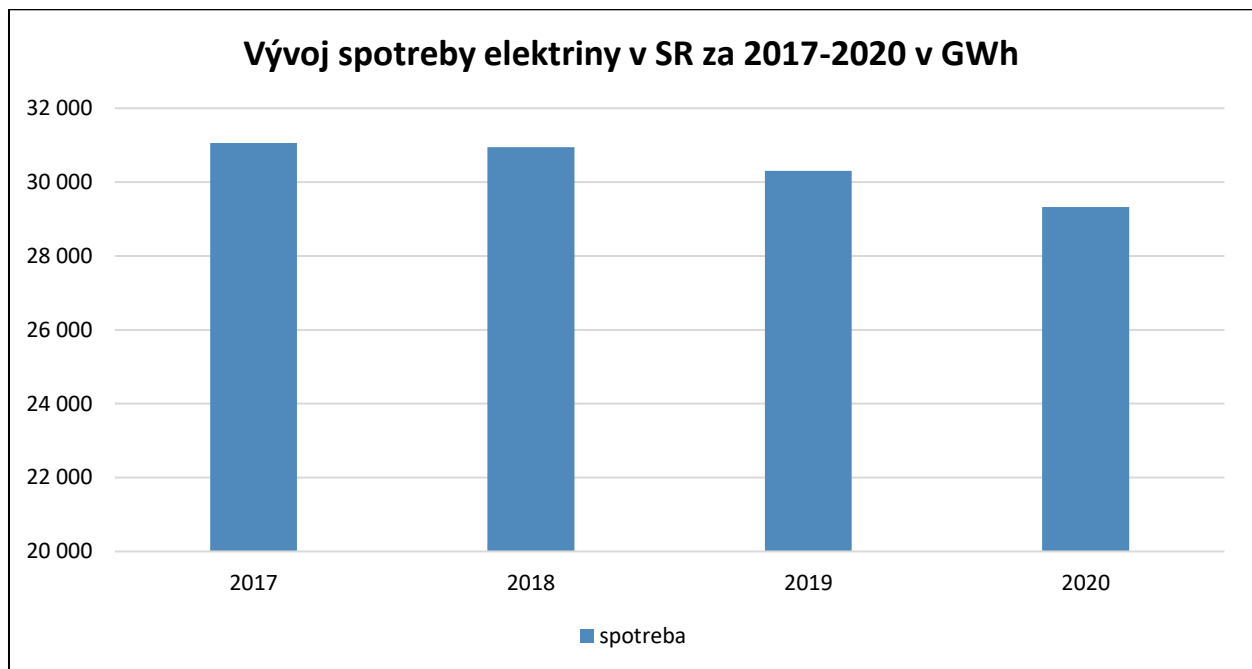
Nízke ceny na dennom trhu v priebehu roka 2020 zapríčinili, okrem iného, aj nárast nákladov na doplatok, čo spôsobilo, že hlavnou úlohou úradu v oblasti regulácie elektroenergetiky v sledovanom roku bolo eliminovať negatívne dopady pandémie na jednotlivé skupiny odberateľov elektriny. Úsilím úradu tak bolo počas sledovaného roka zabezpečiť rovnováhu a stabilitu medzi účastníkmi trhu s elektrinou.

Rok 2020 bol štvrtým rokom regulačného obdobia 2017 - 2022. Nosnou témou v oblasti elektroenergetiky bol jednoznačne prebiehajúci proces transpozície európskych právnych predpisov zoskupených v tzv. „zimnom energetickom balíčku“ do národnej legislatívy. Úrad

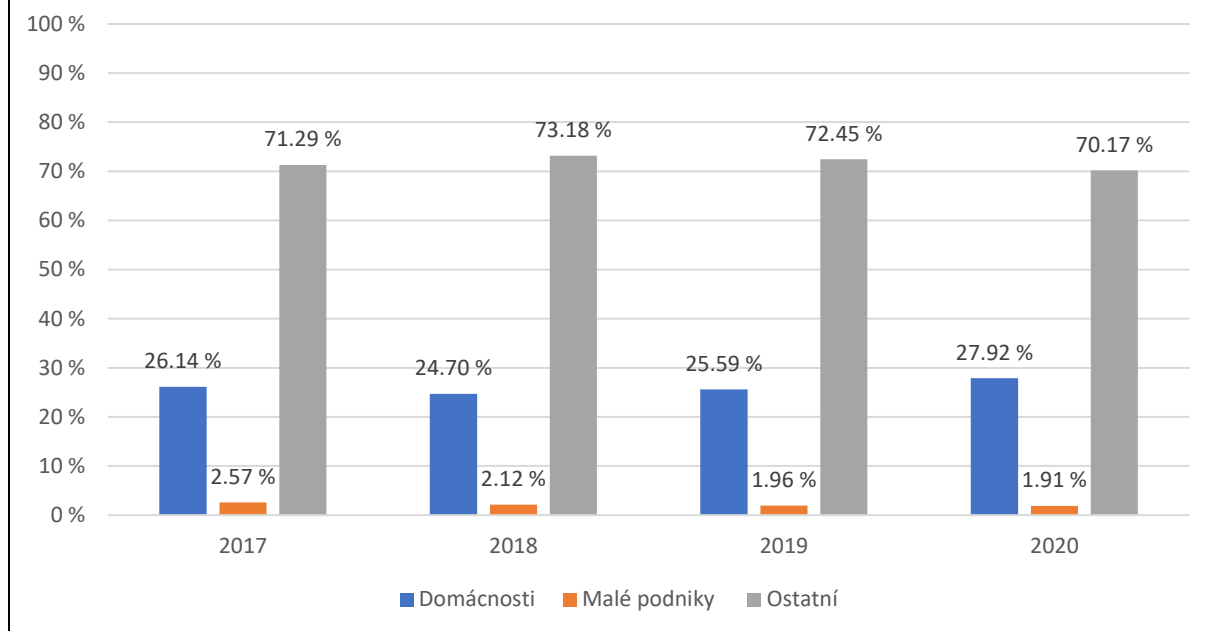

v tejto oblasti úzko spolupracoval s MH SR na príprave implementácie európskych predpisov do primárnej legislatívy.

Spotreba elektriny v SR v roku 2020 bola na úrovni 29 328 GWh, čo je o 3,24 % menej ako v roku 2019.

Podiel spotreby elektriny podľa odberateľských kategórií v rokoch 2017-2020

Prevádzkovateľ prenosovej sústavy SEPS, a.s.

Úrad schvaľuje prevádzkovateľovi prenosovej sústavy - spoločnosti SEPS, a.s., prevádzkový poriadok prevádzkovateľa prenosovej sústavy, ktorým sa spoločnosť SEPS, a.s., pri postupoch prideľovania cezhraničných kapacít a riadenia preťaženia na cezhraničných profiloch riadi. Kapacita cezhraničných prepojení prenosovej sústavy SR v roku 2020 zabezpečovala stabilitu a bezpečnosť sústavy nielen v SR, ale aj v podmienkach EÚ.

Množstvo disponibilných zdrojov a konkrétne investície SEPS, a.s.

Roky	2017	2018	2019	2020
Disponibilné zdroje (€)	125 073 880	109 906 527	115 430 154	109 758 009
Investície (€)	50 456 121	51 355 867	54 367 053	75 509 721
Podiel (%)	40,34%	46,73%	47,10%	68,80%

Prehľad vydaných rozhodnutí v oblasti vecnej regulácie v elektroenergetike

	2017	2018	2019	2020
Prevádzkové poriadky	16	21	15	15
Obchodné podmienky	19	26	10	10
Rozhodnutia v zmysle legislatívy EÚ	7	20	27	5
Podmienky prepravy	3	2	4	2

Prehľad rozhodnutí v oblasti cenovej regulácie v elektroenergetike (bez OZE a KVET)

	2017	2018	2019	2020	
				vydané na rok 2020	vydané na rok 2021
CR	487	331	301	49	112
PK	15	20	20	20	-
ZK	4	5	7	2	-

Sieťové tarify

V sledovanom roku sa v elektroenergetike, na základe schválenej regulačnej politiky na roky 2017 - 2022, uplatňovala metóda cenového stropu, tzv. price - cap. Táto stimulačná metóda cenovej regulácie dávala príležitosť prevádzkovateľom sústav ponechať si dosiahnutý primeraný zisk, ak sa budú správať efektívne a budú optimalizovať svoje náklady.

Prenosová sústava

Pre prevádzkovateľa prenosovej sústavy stanovil úrad v roku 2020 sieťové tarify, ktoré mohol prevádzkovateľ prenosovej sústavy uplatniť voči odberateľovi priamo pripojenému do prenosovej sústavy v rozsahu:

- tarifa za rezervovanú kapacitu (€/MW/rok),
- tarifa za prenesenú elektrinu (€/MWh),
- tarifa za straty pri prenose elektriny prenosovou sústavou (€/MWh),
- tarifa za systémové služby (€/MWh).

Distribučné sústavy

Pri fakturácii distribúcie elektriny sa na odberateľa elektriny pripojeného priamo do distribučnej sústavy na úrovniach veľmi vysokého napätia a vysokého napätia vzťahovali tieto sieťové tarify:

- tarifa za distribúciu elektriny bez strát vrátane prenosu elektriny - zložka za rezervovanú kapacitu (€/MW/mesiac),
- tarifa za distribúciu elektriny bez strát vrátane prenosu elektriny - zložka za distribuovanú elektrinu (€/MWh),
- tarifa za straty pri distribúcii elektriny distribučnou sústavou (€/MWh),
- tarifa za systémové služby (€/MWh).

Na odberateľa elektriny alebo výrobcu elektriny pripojeného priamo do distribučnej sústavy na úrovniach nízkeho napätia sa vzťahovali tieto sieťové tarify stanovené úradom:

- tarifa za distribúciu elektriny bez strát vrátane prenosu elektriny - zložka za rezervovanú kapacitu (€/A/mesiac),
- tarifa za distribúciu elektriny bez strát vrátane prenosu elektriny - zložka za distribuovanú elektrinu (€/MWh),
- tarifa za straty pri distribúcii elektriny distribučnou sústavou (€/MWh),
- tarifa za systémové služby (€/MWh).

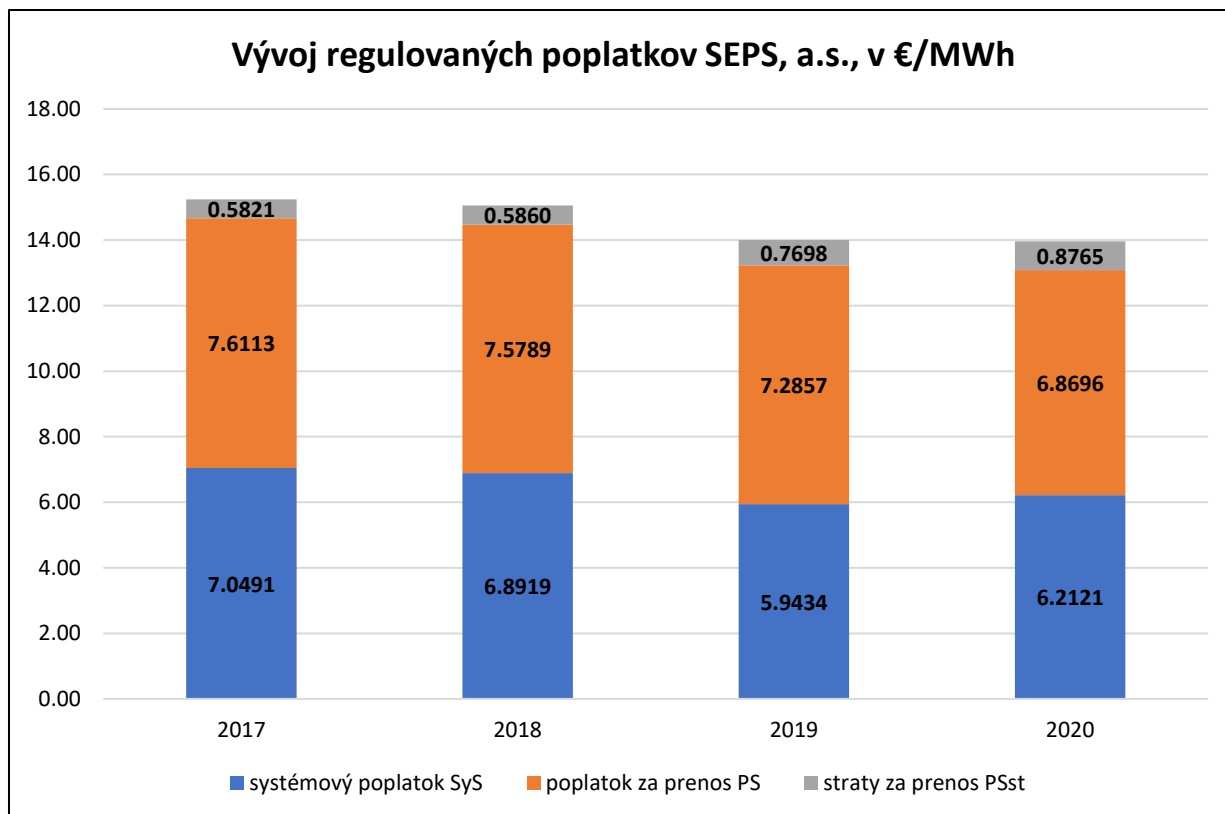
Cenová regulácia sa vzťahovala aj na prevádzkovateľa miestnej distribučnej sústavy a vykonávala sa určením spôsobu výpočtu maximálnej ceny pri dodávke elektriny a tarify za prístup do miestnej distribučnej sústavy a distribúciu elektriny.

Porovnanie prenesenej elektriny (GWh)

Rok	2017	2018	2019	2020
Objem prenesenej elektriny	31 975	28 619	31 395	31 524

Porovnanie distribuovanej elektriny (GWh)

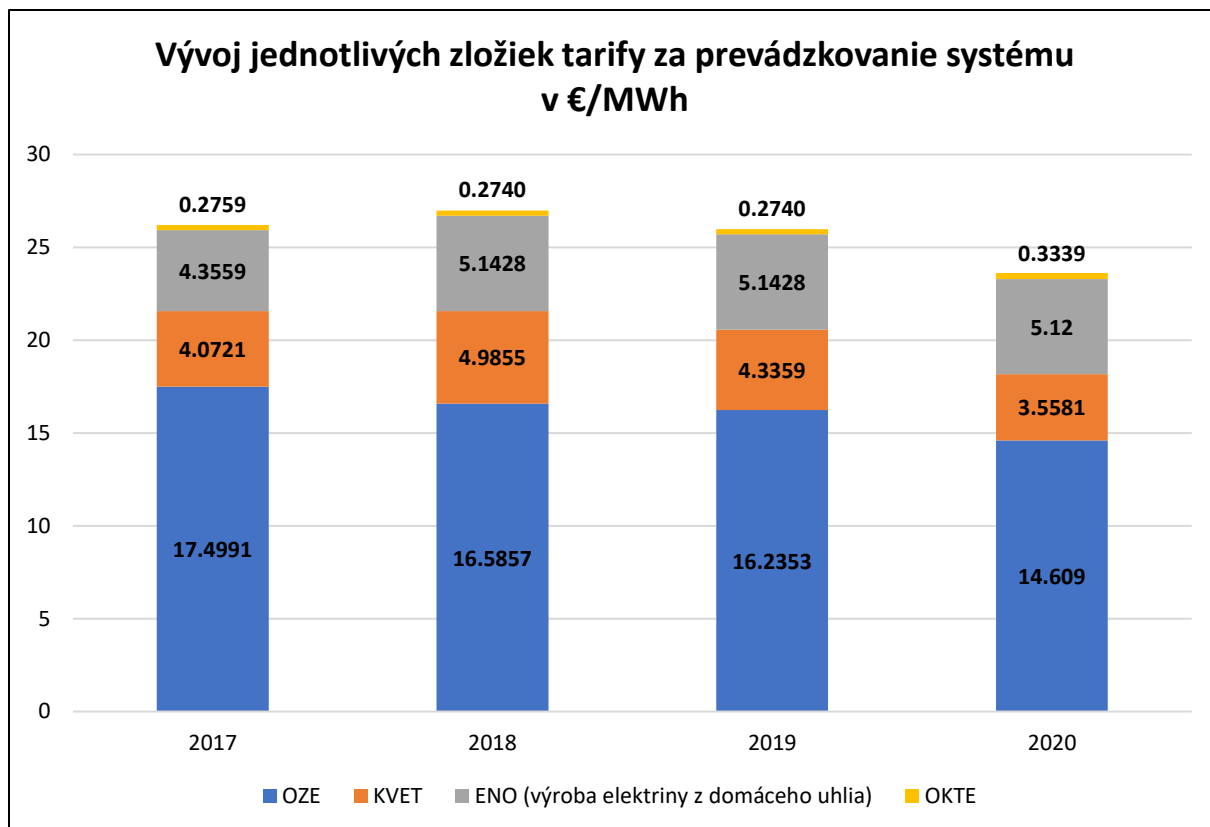
Rok	2017	2018	2019	2020
Objem distribuovanej elektriny	19 755	19 973	19 783	19 060

Tarifa za prevádzkovanie systému

Pod tarifou za prevádzkovanie systému sa rozumie pevná cena viažuca sa na technickú jednotku, ktorá zohľadňuje alikvotnú časť nákladov na výrobu elektriny z domáceho uhlia, na výrobu elektriny z OZE a VÚKVET a na činnosť OKTE, a.s. Tarifa sa uplatňovala na koncovú spotrebu elektriny.

Úrad stanovil pevné ceny elektriny vyrobenej z OZE a VÚKVET v závislosti od technologického procesu výroby elektriny, termínu uvedenia zariadenia výrobcu elektriny do prevádzky, inštalovaného výkonu a spôsobu financovania.

Podporné a systémové služby

Podporné služby sú služby, ktoré prevádzkovateľ prenosovej sústavy nakupuje na voľnom trhu a prostredníctvom nich poskytuje užívateľom sústavy systémové služby, ktoré sú potrebné na dodržanie kvality dodávky elektriny a na zabezpečenie prevádzkovej spoľahlivosti elektrizačnej sústavy SR. Výsledkom ich aktivácie je dodávka regulačnej elektriny.

Úrad na základe požiadavky rozsahu jednotlivých druhov podporných služieb, určil prevádzkovateľovi prenosovej sústavy celkové plánované náklady na nákup všetkých druhov podporných služieb od ich certifikovaných poskytovateľov.

Zároveň určil maximálnu cenu za poskytovanie primárnej, sekundárnej regulácie činného výkonu a terciárnych regulácií činného výkonu v eurách na jednotku disponibilného elektrického výkonu a maximálny ročný náklad na zabezpečenie poskytovania diaľkovej regulácie napätia, jalového výkonu a štartu z tmy v eurách a tiež maximálnu cenu ponúkanej kladnej regulačnej elektriny a minimálnu cenu ponúkanej zápornej regulačnej elektriny pri aktivácii predmetného druhu podpornej služby.

Cena za obstaranú regulačnú elektrinu v eurách na jednotku množstva elektriny sa určovala transparentne na základe ponukových cien využitých elektroenergetických zariadení poskytovateľov podporných služieb ako:

- najvyššia cena zdroja poskytujúceho regulačnú elektrinu v štvrt' hodinovom rozlíšení, ak je regulačná elektrina kladná, najviac však maximálna cena určená cenovým rozhodnutím v eurách za jednotku množstva elektriny,

- najnižšia cena zdroja poskytujúceho regulačnú elektrinu v štvrt' hodinovom rozlíšení, ak je regulačná elektrina záporná, najmenej však minimálna cena určená cenovým rozhodnutím v eurách za jednotku množstva elektriny.

Prevádzkovateľ prenosovej sústavy nakupoval rôzne typy podporných služieb potrebných na zabezpečenie systémových služieb od poskytovateľov podporných služieb (ďalej aj „PpS“). Cieľom bolo dosiahnuť minimálne náklady na zabezpečenie podporných služieb, pričom nákup je organizovaný otvoreným, transparentným a nediskriminačným spôsobom voči všetkým poskytovateľom.

Prevádzkovateľ prenosovej sústavy prednostne využíval ponuky zo zariadení na vymedzenom území pri zachovaní princípu minimalizácie nákladov na ich nákup. Technická spôsobilosť poskytovateľov podporných služieb sa preukazovala certifikačným meraním, ktorého postup je stanovený technickými podmienkami.

Vývoj v oblasti poskytovania PpS

Ukazovateľ/rok	2017	2018	2019	2020
Počet poskytovateľov PpS	25	25	24	24
Počet poskytnutých ponúk poskytovateľmi PpS	3637	2809	2429	2673
Počet uzavretých zmlúv o poskytovaní PpS	32	29	52	30

Porovnanie dodávok regulačnej elektriny v MWh

Druh regulačnej elektriny/rok	2017	2018	2019	2020
Primárna regulácia výkonu +	6 680	6 553	6 284	6 298
Primárna regulácia výkonu -	-6 679	-6 567	-6 245	-6 325
Sekundárna regulácia výkonu +	121 264	112 853	67 522	30 994
Sekundárna regulácia výkonu -	-105 927	-95 954	-133 695	-98 576
Terciálna regulácia výkonu 3 min. +	5 887	2 097	1 552	404
Terciálna regulácia výkonu 3 min. -	-1 072	-745	-1 074	-1 086

Terciálna regulácia výkonu 10 min. +	2 574	334	539	52
Terciálna regulácia výkonu 10 min. -	-168	-120	-265	0
Terciálna regulácia výkonu 15 min. +	2 178	702	543	98
Terciálna regulácia výkonu 15 min. -	-1 335	-699	-875	-298
Terciálna regulácia výkonu 30 min. +	nepoužíva sa	nepoužíva sa	511	0
Terciálna regulácia výkonu 30 min. -	nepoužíva sa	nepoužíva sa	0	0
Zníženie odberu	4 459	285	511	0
Zvýšenie odberu	0	-6,795	0	0
Dovoz havarijnej výpomoci	3 300	0	0	0
SRN formou KP	0	0	0	-658
Negarantovaná regulačná elektrina +	50	0	0	0
Negarantovaná regulačná elektrina -	0	0	0	0
e-GCC+	54 425	40 209	31 170	51 410
e-GCC-	-36 430	-38 969	-59 383	-92 933
IGCC+	0	0	0	0
IGCC-	0	0	0	0
Kladná regulačná elektrina	200 816	163 032	108 121	89 256
Záporná regulačná elektrina	-151 611	-143 060	-201 537	-199 875

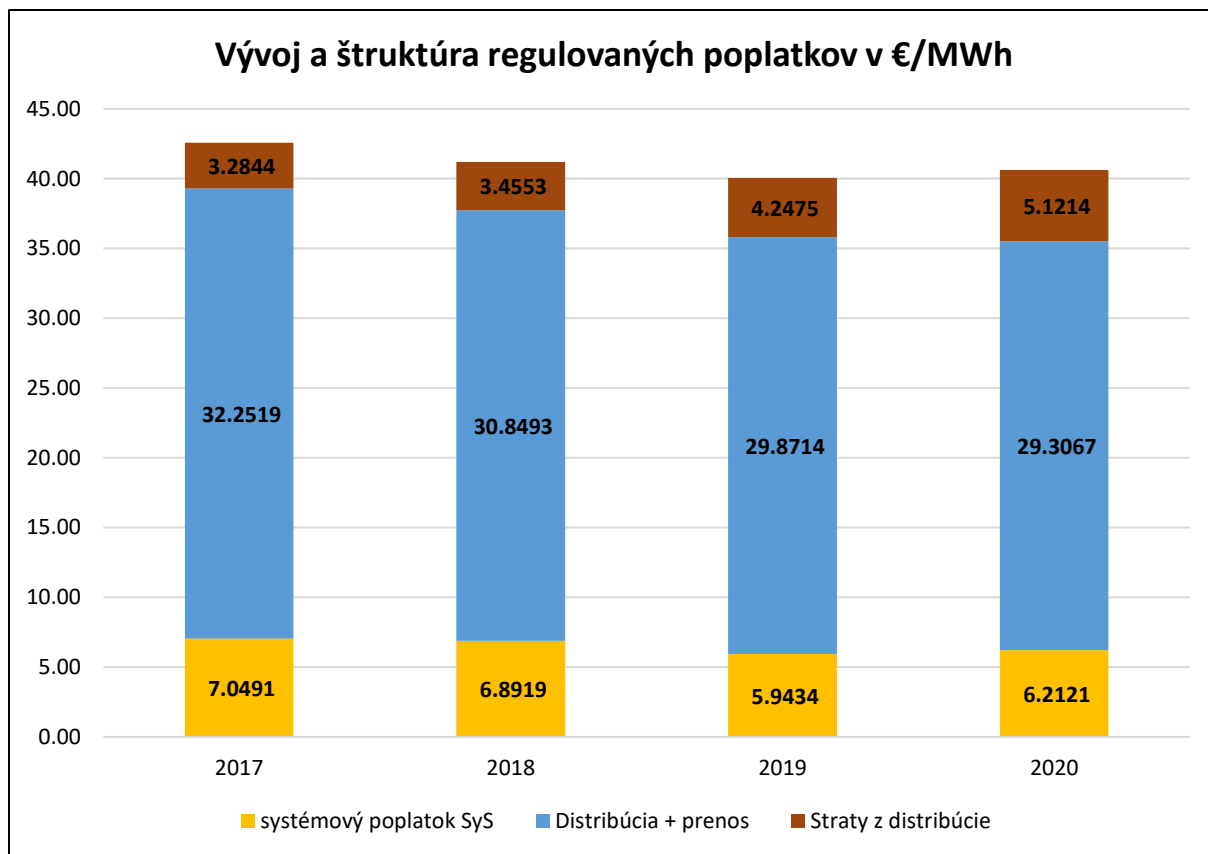
Market coupling

Cestou k vytvoreniu celoeurópskeho trhu s elektrinou je projekt market coupling. V rámci projektu 4MMC sú už používané systémy vyvíjané pre cieľový európsky model denného trhu s elektrinou. Tento model európskeho cenového prepojenia súbežne určuje množstvá a ceny v každej ponukovej oblasti na základe princípu marginálneho stanovenia ceny podľa nariadenia EK o pridelovaní kapacít a riadení preťaženia (CACM).

V roku 2020 prebiehalo organizovanie, vyhodnocovanie, zúčtovanie a vysporiadanie krátkodobého trhu na dennej báze s konečným mesačným zúčtovaním. V objeme zobchodovanej elektriny v rámci 4MMC zaznamenal OKTE, a.s., na krátkodobom trhu v sledovanom roku oproti predchádzajúcemu roku pokles. Celkový ročný zobchodovaný objem elektriny na krátkodobom trhu v rámci 4MMC predstavoval 13,27 TWh, čo bolo o 2,19 TWh menej ako v roku 2019.

GCC

Regulačná elektrina obstaraná prevádzkovateľom prenosovej sústavy, na základe zmluvy uzatvorenej s poskytovateľom podporných služieb alebo dodávateľom regulačnej elektriny, v systéme GCC bola v rámci vyhodnotenia zúčtovania a vysporiadania odchýlky účtovaná ako regulačná elektrina typu sekundárnej regulácie výkonu za osobitnú cenu určenú úradom. Pomer delenia výnosu zo zavedenia GCC určil úrad v cenovom konaní. Časť výnosu bola ponechaná SEPS, a.s., a časť bola využitá na zníženie tarify za systémové služby. Skutočný dopad z regulačnej elektriny obstaranej v rámci systému GCC v roku 2020, bol výnos prevádzkovateľa prenosovej sústavy vo výške 8 711 574,37 eura.

Hospodárska súťaž

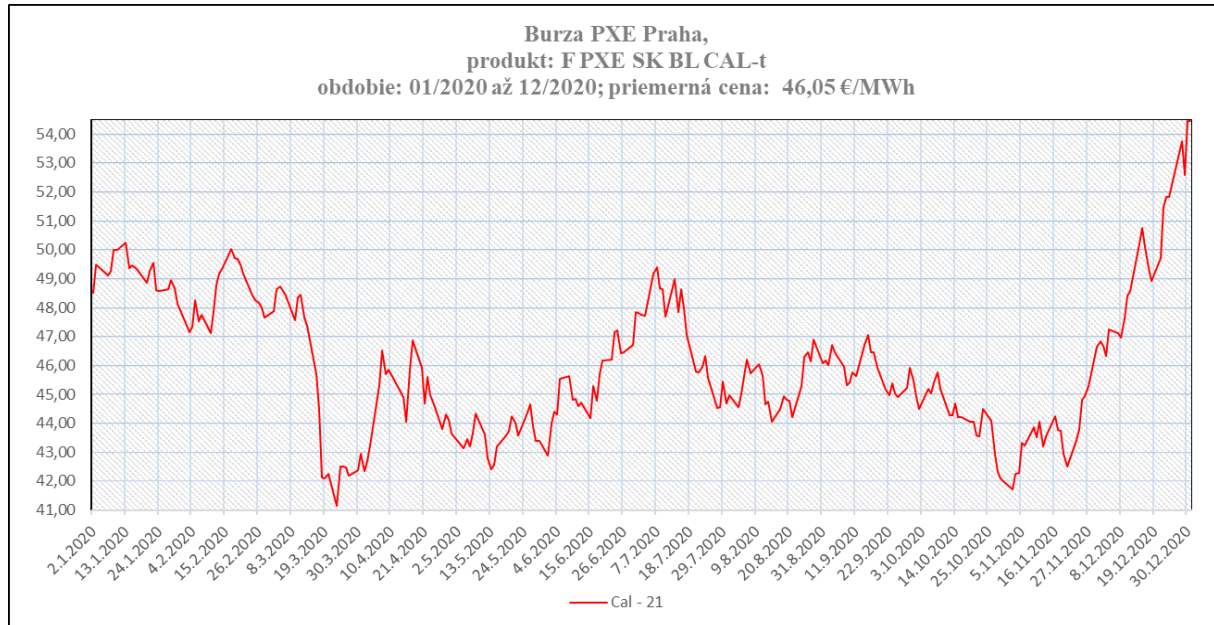
Veľkoobchodný trh

Pri veľkoobchodnom trhu s elektrinou sú kompetencie úradu len v oblasti vytvárania legislatívnych podmienok a monitorovania dodržiavania pravidiel.

Účastníci trhu s elektrinou v SR

- výrobcovia elektriny (Slovenské elektrárne, a.s. - dominantný výrobca, podiel 64,71 %),
- organizátor krátkodobého trhu s elektrinou (OKTE, a.s.),
- prevádzkovateľ prenosovej sústavy SR (SEPS, a.s.),
- traja prevádzkovatelia regionálnych distribučných sústav (ZSD, a.s., SSD, a.s., VSD, a.s.),
- prevádzkovatelia miestnych distribučných sústav (MDS),
- dodávatelia elektriny,
- odberatelia elektriny,
- výkupca elektriny.

Vývoj ceny elektriny na burze

Maloobchodný trh

Prijatím zákona č. 250/2012 Z. z. bola zavedená cenová regulácia dodávky elektriny zraniteľným odberateľom, ktorými sú odberatelia elektriny v domácnosti a malé podniky.

Cenovej regulácii v oblasti dodávky elektriny podliehala:

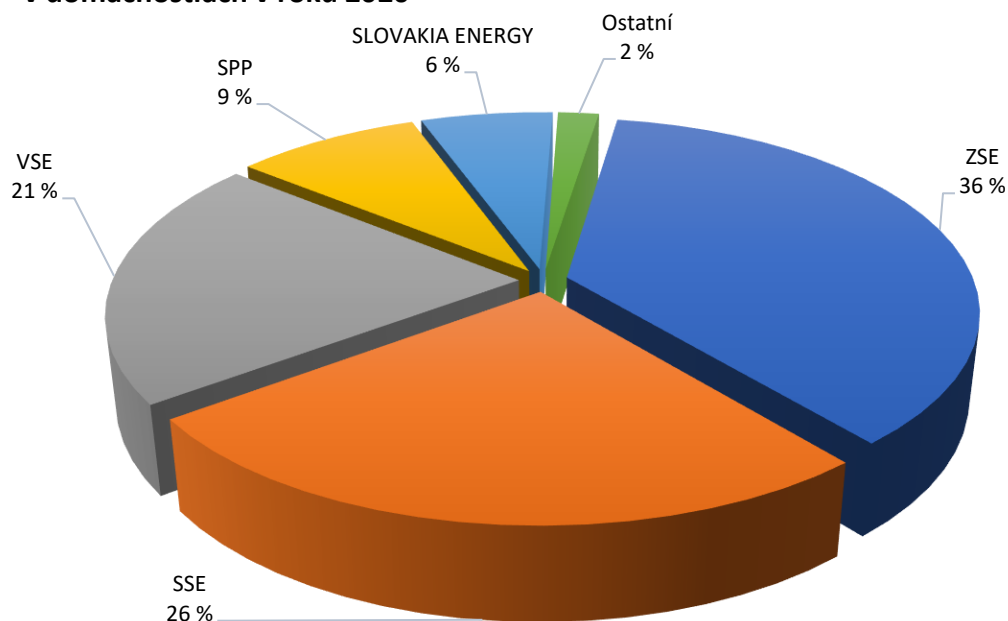
- dodávka elektriny pre domácnosti,
- dodávka elektriny malým podnikom,
- dodávka elektriny dodávateľom poslednej inštancie.

Dodávka elektriny pre domácnosti

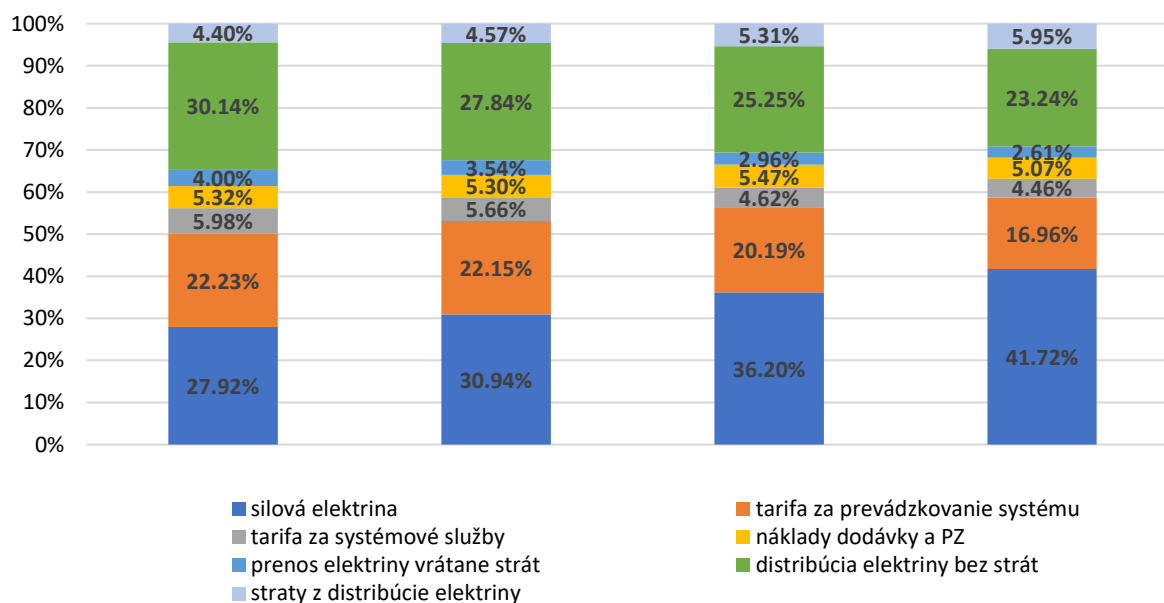
Východiskovými parametrami na základe ktorých sa stanovovala maximálna cena za dodávku elektriny pre domácnosti pre rok 2020 bol aritmetický priemer denných cien oficiálneho kurzového lístka, zverejneného burzou PXE na jej webovom sídle, produktu FPXE SK BL Cal-t za obdobie od 01. 01. 2019 do 30. 06. 2019, ďalej koeficient v percentách, maximálne vo výške 10 %, na pokrytie plánovaného diagramu dodávky elektriny pre domácnosti a náklady na odchýlku súvisiace s dodávkou elektriny domácnostiam.

K sadzbe za dodávku elektriny sa dodávateľom elektriny pripočítala cena za distribúciu, vrátane prenosu elektriny a strát elektriny pri prenose a cena za straty elektriny pri distribúcii elektriny, tarifa za systémové služby a tarifa za prevádzkovanie systému, podľa cenového rozhodnutia, ktorým boli schválené alebo určené ceny za prístup do distribučnej sústavy a distribúciu elektriny pre prevádzkovateľa distribučnej sústavy, do ktorej bol odberateľ elektriny v domácnosti pripojený.

Podiel dodávateľov na dodávke elektriny v domácnostiach v roku 2020

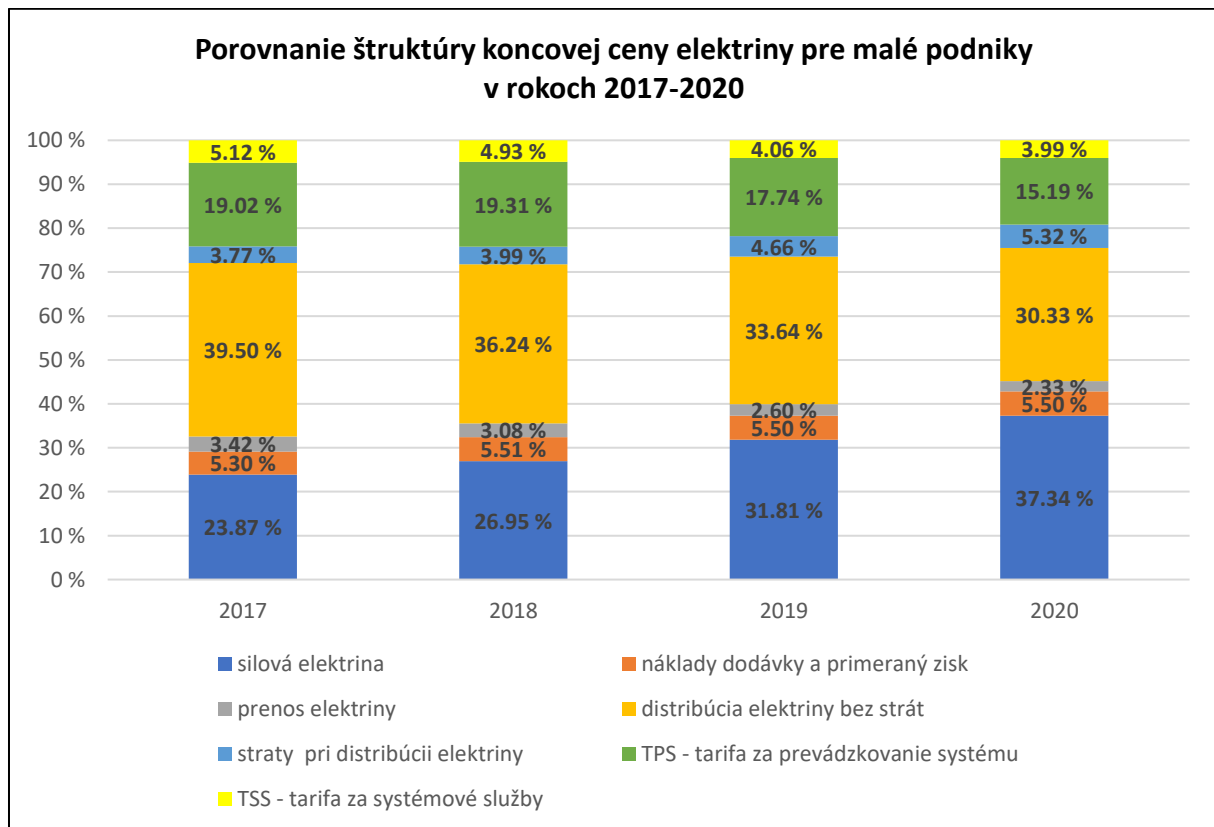
Porovnanie štruktúry koncovej ceny elektriny pre domácnosti v rokoch 2017 - 2020

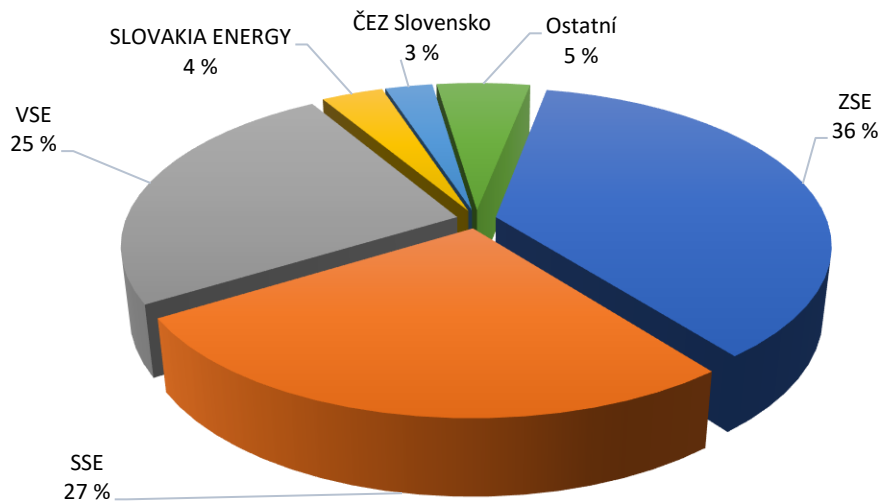
Dodávka elektriny pre malé podniky

Za malý podnik je považovaný koncový odberateľ elektriny s ročnou spotrebou elektriny za všetky jeho odberné miesta, najviac 30 000 kWh za rok, ktorý predchádza roku predloženia návrhu ceny. Dodávka elektriny malým podnikom bola rozdelená do 11 sadzieb. V sledovanom roku úrad vydal 105 cenových rozhodnutí pre zraniteľných odberateľov elektriny (domácnostiam a malým podnikom), čo je o 10 viac ako v roku 2019.

Východiskovými parametrami, na základe ktorých sa stanovovala maximálna cena za dodávku elektriny pre malé podniky pre rok 2020, bol aritmetický priemer denných cien oficiálneho kurzového lístka, zverejneného burzou PXE na jej webovom sídle, produktu F PXE SK BL Cal-t za obdobie od 01. 01. 2019 do 30. 06. 2019, ďalej koeficient v percentách, maximálne vo výške 10 %, na pokrytie plánovaného diagramu dodávky elektriny pre malé podniky a náklady na odchýlku, súvisiace s dodávkou elektriny pre malé podniky.

Podiel dodávateľov na dodávke elektriny malým podnikom v roku 2020

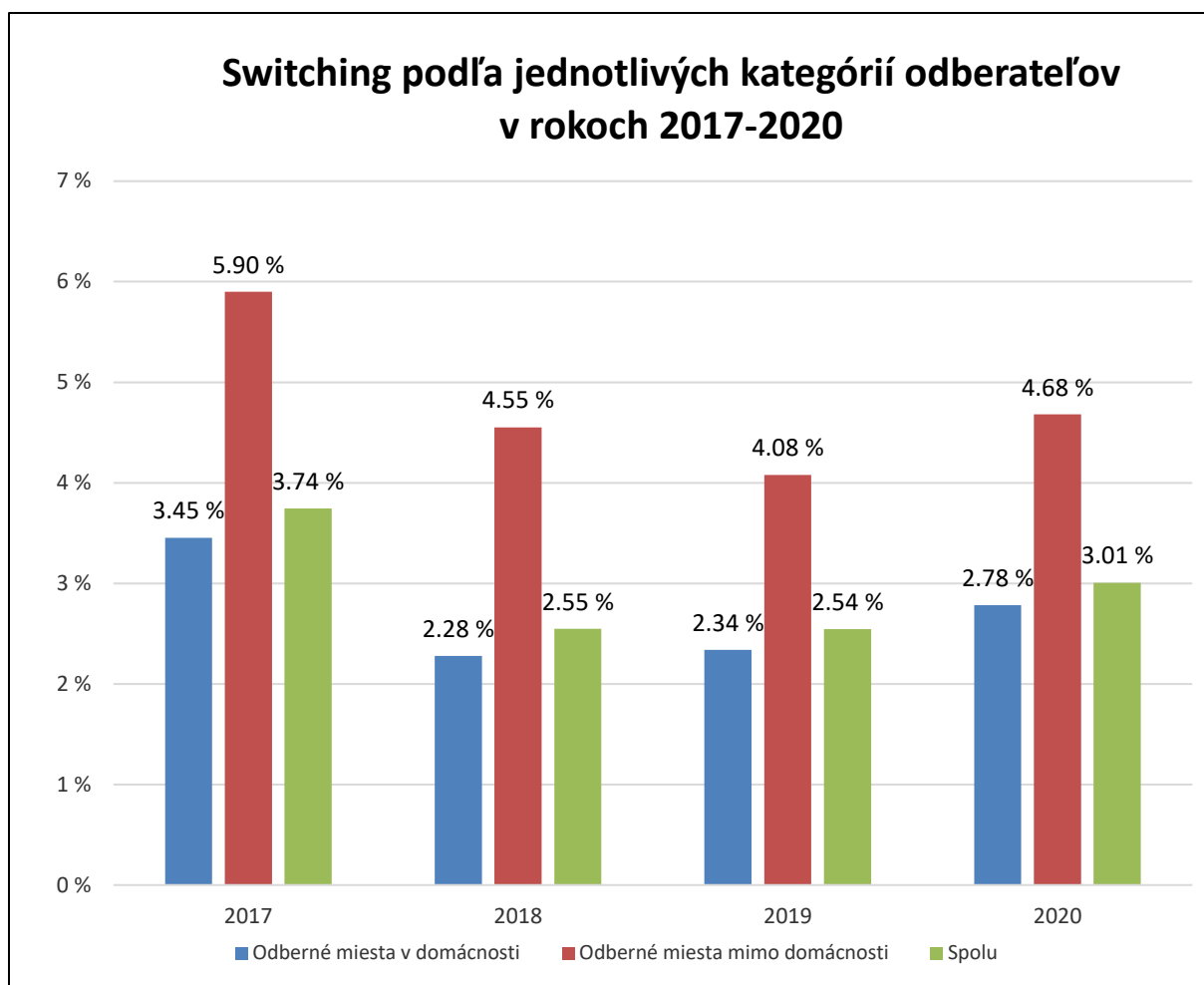

Dodávka poslednej inštancie

Počas roku 2020 úrad nezaznamenal žiadne oznámenie o uplatnení inštitútu dodávateľa poslednej inštancie, ktorými sú spoločnosti ZSE Energia, a.s., Východoslovenská energetika, a.s., Stredoslovenská energetika, a. s., kedy pôvodný dodávateľ elektriny stratil spôsobilosť dodávať elektrinu odberateľom podľa zákona č. 251/2012 Z. z.

Zmena dodávateľa elektriny

Na posúdenie úrovne liberalizácie trhu s elektrinou sa používa percentuálny koeficient, tzv. switching, ktorý vyjadruje pomer počtu odberných miest so zmenou dodávateľa elektriny, k celkovému počtu odberných miest v sledovanom roku.

Vplyv koronakrízy

Úrad, v súvislosti so šírením ochorenia COVID - 19 a mimoriadnymi opatreniami prijatými proti jeho šíreniu, vyzval už v marci 2020 regulované subjekty a všetkých účastníkov trhu s regulovanými komoditami so žiadosťou o flexibilné a ústretové riešenie potenciálnych problémov vznikajúcich v obchodných a spotrebiteľských vzťahoch a zohľadnenie obmedzení vyplývajúcich z opatrení vyhlásených vládou SR a príslušnými štátnymi orgánmi.

V roku 2020 došlo vplyvom pandémie koronavírusu k poklesu ceny elektriny na burze PXE, čo malo pozitívny vplyv na cenu za dodávku elektriny. Úrad, na základe poklesu ceny silovej elektriny, ktorá vstupuje do výpočtu ceny za dodávku elektriny (- 11,08 %), začal konanie z vlastného podnetu vo veci zmeny rozhodnutí pre dodávateľov elektriny, čo má pozitívny vplyv na koncovú cenu elektriny pre zraniteľných odberateľov v roku 2021.

Opatrenia prijaté vládou SR, najmä počas prvého polroka 2020, kedy museli byť zatvorené aj niektoré významné priemyselné podniky, spôsobili pokles koncovej spotreby elektriny, čím klesli aj výnosy z TPS.

Ak k poklesu koncovej spotreby elektriny zohľadníme aj pokles ceny elektriny na dennom trhu môžeme konštatovať, že v roku 2020 sa zvýšili výdavky na podporu elektriny formou doplatku vyrobenej z OZE a VÚKVET, čo negatívne ovplyvnilo finančnú stabilitu zúčtovateľa podpory OKTE, a.s.

Výroba elektriny z OZE a KVET

V záujme zníženia objemu vyplácanej podpory doplatkom vstupujúcim do TPS úrad oznámil koncom roka 2020 pilotný režim tzv. repoweringu, ktorého cieľom je predĺžiť dobu podpory nad rámec 15 rokov, čím sa vytvorí priestor na zníženie TPS v cenách elektriny pre odberateľov a zároveň sa podporia dekarbonizačné ciele SR. Zámerom úradu bolo zapojiť doň čo možno najväčší počet výrobcov elektriny zo slnečnej energie, bioplynu, vodnej energie, biomasy, skládkového plynu a plynu z čističiek odpadových vôd.

V novembri 2014 vláda SR schválila Energetickú politiku Slovenskej republiky, ktorá stanovila ciele a priority energetického sektora do roku 2035, s výhľadom do roku 2050. Strategickým cieľom je dosiahnuť konkurencieschopnú nízkouhlíkovú energetiku zabezpečujúcu bezpečnú, spoľahlivú a efektívnu dodávku všetkých foriem energie za prijateľné ceny, s prihliadnutím na ochranu odberateľa a trvalo udržateľný rozvoj.

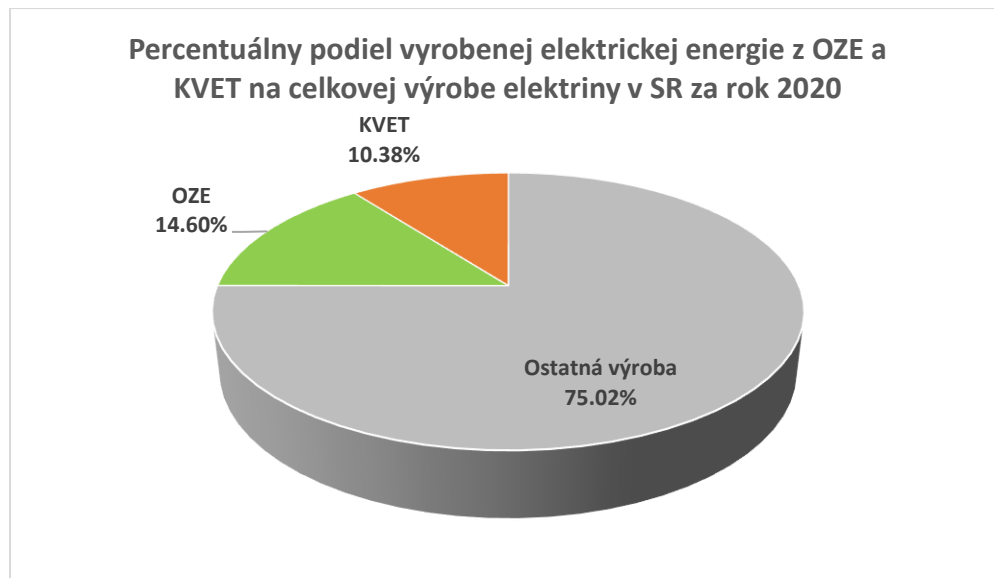
Rozvoj energetiky SR je zameraný na optimalizáciu energetického mixu tak, aby čo najviac klesali emisie skleníkových plynov a znečisťujúcich látok pri súčasnom zachovaní, resp. zvýšení energetickej bezpečnosti a cenovej dostupnosti jednotlivých druhov energie. Hlavnými kvantifikovanými cieľmi v oblasti energetiky a klímy do roku 2030, je v rámci EÚ dosiahnuť, v porovnaní s rokom 1990, zníženie emisií skleníkových plynov aspoň o 40 %, záväzný cieľ na úrovni EÚ je dosiahnuť podiel energie z OZE na hrubej konečnej energetickej spotrebe aspoň 32 %.

Nastavenie podpory

S postupným nasadením nízkouhlíkových technológií na výrobu elektriny bolo spojené znižovanie spotreby fosílnych palív, teda aj emisií skleníkových plynov. Aktuálne nastavenie podpory zabezpečuje dosiahnutie vytýčených cieľov nákladovo efektívnym spôsobom. Výstavbou zdrojov na výrobu elektriny s relatívne malým inštalovaným výkonom sa dá v nasledujúcich rokoch očakávať potrebný nárast inštalovaného výkonu na zvýšenie podielu OZE. Táto výroba pre svoju blízkosť k odberateľovi nemá zvýšené nároky na prenosové kapacity.

Celkový počet zdrojov vyrábajúcich elektrinu prostredníctvom OZE a KVET, ktorých výroba bola v roku 2020 podporovaná doplatkom, je na rovnakej úrovni ako v roku 2019, teda spolu 2 553 zdrojov. Na základe údajov predložených úradu od SEPS, a.s., predstavovala celková výroba elektriny v SR 29 010 GWh.

Novelou zákona č. 309/2009 Z. z., s účinnosťou od 01. 01. 2019, došlo k zmene systému podpory výroby elektriny z OZE a KVET na viac trhovo orientovaný typ podpory v súlade s najlepšou zahraničnou praxou a požiadavkami legislatívy EÚ. Medzi nové formy sa zaradila predovšetkým podpora OZE s celkovým inštalovaným výkonom nad 500 kW príplatkom (tzv. „podpora Feed-in-Premium“), ako aj zadefinovanie pojmu lokálny zdroj.

V súčasnosti podporované technológie OZE

- vodná energia s inštalovaným výkonom zariadenia do 500 kW vrátane,
- geotermálna energia,
- spaľovanie skládkového plynu alebo plynu z čističiek odpadových vôd s inštalovaným výkonom zariadenia do 500 kW,
- spaľovanie bioplynu vyrobeného anaeróbnou fermentačnou technológiou s celkovým výkonom zariadenia do 500 kW,
- spaľovanie vysokoúčinnou kombinovanou výrobou bioplynu vyrobeného anaeróbnou fermentačnou technológiou s celkovým výkonom zariadenia nad 250 kW do 500 kW vrátane.

V súčasnosti podporované technológie KVET

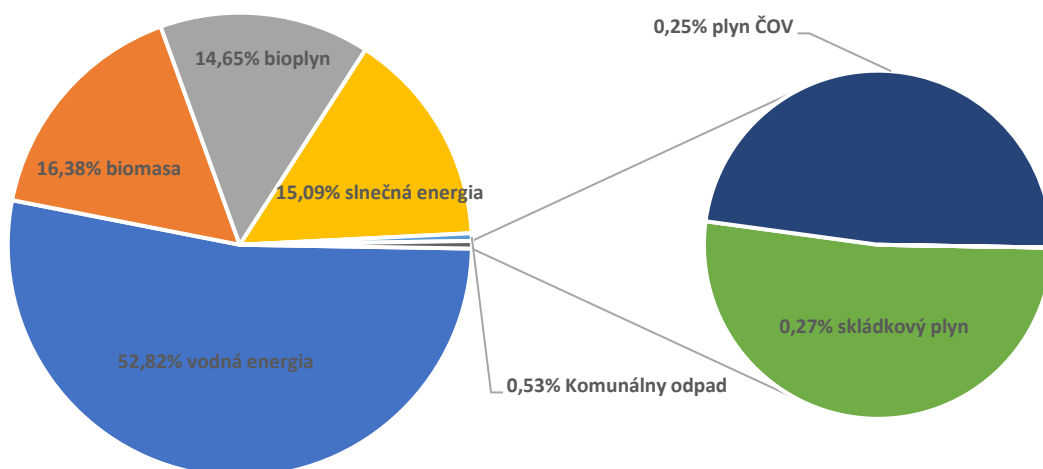
- spaľovacia turbína s kombinovaným cyklom,
- spaľovacia turbína s regeneráciou tepla,
- spaľovací motor s palivom zemný plyn, vykurovací olej, zmes vzduchu a metánu, z katalyticky spracovaného odpadu, z termického štiepenia odpadov a jeho produktov,
- protitlaková parná turbína alebo kondenzačná parná turbína s odberom tepla s palivom zemný plyn, vykurovací olej, hnedé uhlie, čierne uhlie s celkovým inštalovaným výkonom zariadenia výrobcu elektriny nad 50 MW, komunálny odpad, plyn vyrobený termochemickým splyňovaním odpadu v splyňovacom generátore alebo termickým štiepením odpadu,
- spaľovanie energeticky využiteľných plynov vznikajúcich pri hutníckej výrobe ocele,
- Rankinov organický cyklus,
- spaľovanie alebo spoluspaľovanie cielene pestovanej biomasy, okrem obilnej slamy, ostatnej odpadnej biomasy, okrem obilnej slamy, biokvapaliny,
- spaľovanie biometánu získaného z bioplynu vyrobeného anaeróbnou fermentačnou technológiou.

Cenové rozhodnutia

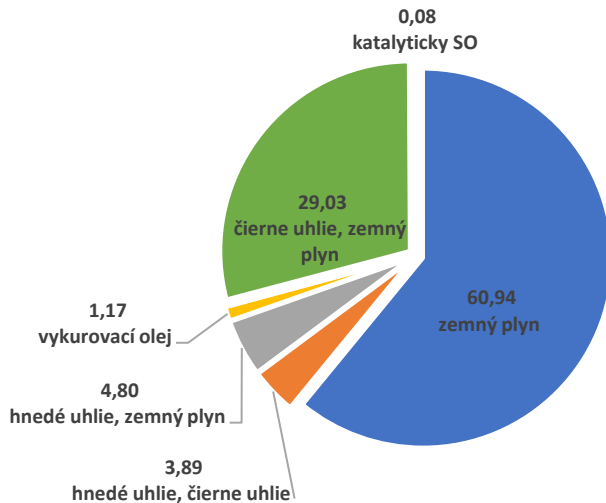
V priebehu sledovaného roka vydal úrad v oblasti OZE a KVET celkovo 114 cenových rozhodnutí. 70 cenových rozhodnutí sa týkalo zmeny pevnej ceny elektriny pre stanovenie doplatku na rok 2021 z dôvodu korekcie na zemný plyn a z dôvodu rekonštrukcie zariadenia na výrobu elektriny (KVET) a zvyšných 44 cenových rozhodnutí vydal úrad z dôvodu zmeny prevádzkovateľa zariadenia na výrobu elektriny, prípadne zmeny pevnej ceny elektriny pre stanovenie doplatku (OZE).

V priebehu roka 2020 vydal úrad v zmysle § 4b ods. 7, 8 a 9 zákona č. 309/2009 Z. z. 45 potvrdení o výrobe elektriny v lokálnom zdroji pre FVE s celkovým inštalovaným výkonom 2,94 MW.

Percentuálny podiel výroby jednotlivých technológií OZE na celkovej výrobe z OZE za rok 2020

Percentuálny podiel výroby jednotlivých technológií KVET na celkovej výrobe KVET za rok 2020

Spôsob podpory a podmienky podpory výroby elektriny z OZE a KVET upravuje predovšetkým zákon č. 309/2009 Z. z. V nadväznosti na požiadavky legislatívy EÚ sa od roku 2019 upravil pre všetkých nových výrobcov elektriny z OZE a KVET spôsob podpory, s dôrazom na ochranu životného prostredia, a to predovšetkým v účelnosti a v energeticky efektívnejšom využívaní vstupných surovín. Je to predovšetkým podmienka podpory takej elektriny, ktorá je vyrobená vysoko účinnou kombinovanou výrobou, ako aj podmienka 50 %

využitia tepla v zariadenia OZE. Podrobnosti výroby elektriny z OZE a KVET následne upravuje vyhláška č. 18/2017 Z. z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v elektroenergetike a niektoré podmienky vykonávania regulovaných činností v elektroenergetike, ako aj vyhláška č. 490/2009 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o podpore obnoviteľných zdrojov energie, vysoko účinnej kombinovanej výroby a biometánu.

Činnosť zúčtovateľa podpory vykonával do 31. 12. 2019 prevádzkovateľ regionálnej distribučnej sústavy, na ktorého časti vymedzeného územia sa nachádza zariadenie na výrobu elektriny s právom na podporu.

Predovšetkým z dôvodu centralizácie správy systému, administrácie podpory a dátovému manažmentu podpory elektriny vyrobenej z OZE a KVET začal v zmysle § 5b ods. 10 zákona č. 309/2009 Z. z., s účinnosťou od 01. 01. 2020, vykonávať činnosť zúčtovateľa podpory OKTE, a.s.

Referenčné hodnoty investičných nákladov na obstaranie novej porovnateľnej technologickej časti zariadenia výrobcu elektriny, ktoré úrad každoročne v zmysle § 7 ods. 15 vyhlášky č. 18/2017 Z. z. zverejňuje na svojom webovom sídle, sú vypočítané na základe údajov o skutočnom množstve vyrobenej elektriny v zariadeniach výrobcov elektriny z OZE a výrobcov elektriny vyrobenej VÚKVET s právom na podporu za obdobie 2012 - 2019.

Parametre vstupujúce do výpočtu referenčných hodnôt investičných nákladov úrad získava predovšetkým z ročných hlásení jednotlivých výrobcov elektriny a z údajov o investičných a prevádzkových nákladoch výrobcov elektriny z OZE a KVET za obdobie rokov 2018 a 2019. Prepočet jednotlivých parametrov vstupujúcich do výpočtu referenčnej hodnoty investičných nákladov je založený na spracovaní výstupných údajov od vyše 2400 výrobcov elektriny z OZE a KVET.

Prehľad referenčných hodnôt investičných nákladov na obstaranie porovnateľnej technologickej časti zariadenia výrobcu elektriny platný na obdobie od 01.07.2020 do 30.06.2021 je rozdelený na kategóriu OZE a KVET a uvedený v tabuľkách:

Zariadenie na výrobu elektriny		Referenčná cena v €/MW
OZE		
a) z vodnej energie s celkovým inštalovaným výkonom zariadenia výrobcu elektriny		
1.	do 100 kW vrátane	3 097 386
2.	nad 100 kW do 200 kW vrátane	2 476 000
3.	nad 200 kW do 500 kW vrátane	2 049 147
b) z geotermálnej energie		5 208 000
c) Spaľovaním		
1.	skládkového plynu alebo plynu z čistiarní odpadových vôd s celkovým výkonom zariadenia do 500 kW vrátane	1 743 281
2.	bioplynu vyrobeného anaeróbnou fermentačnou technológiou s celkovým výkonom zariadenia do 500 kW vrátane	4 536 350
d)	spaľovaním vysokoúčinnou kombinovanou výrobou bioplynu vyrobeného anaeróbnou fermentačnou technológiou s celkovým výkonom zariadenia nad 250 kW do 500 kW vrátane	3 934 169
Zariadenie na výrobu elektriny		Referenčná cena v €/MW
(VÚKVET)		
a) v spaľovacej turbíne s kombinovaným cyklom		632 163
b) v spaľovacej turbíne s regeneráciou tepla		643 359
c) v spaľovacom motore s palivom		
1.	zemný plyn	455 351
2.	vykurovací olej	390 488
3.	zmes vzduchu a metánu	438 258
4.	z katalytický spracovaného odpadu	698 036
5.	z termického štiepenia odpadov a jeho produktov	1 572 464
d) v protitlakovej parnej turbíne alebo v kondenzačnej parnej turbíne s odberom tepla s palivom		
1.	zemný plyn	776 655
2.	vykurovací olej	775 116
3.	hnedé uhlie	775 739
4.	čierne uhlie s celkovým inštalovaným výkonom zariadenia výrobcu elektriny do 50 MW	793 200

5.	čierna uhlie s celkovým inštalovaným výkonom zariadenia výrobcu elektriny nad 50 MW	967 453
6.	komunálny odpad	959 938
7.	plyn vyrobený termochemickým splyňovaním odpadu v splyňovacom generátore alebo termickým štiepením odpadu	1 207 609
e)	spaľovanie energeticky využiteľných plynov vznikajúcich pri hutníckej výrobe ocele	715 039
f)	v Rankinovom organickom cykle	954 338
g)	spaľovaním alebo spoluspaľovaním	
1.	cieleno pestovanej biomasy okrem obilnej slamy	3 597 333
2.	odpadnej biomasy ostatnej okrem obilnej slamy	3 440 000
3.	biokvapaliny	2 196 071
h)	spaľovaním biometánu získaného z bioplynu vyrobeného anaeróbnou fermentačnou technológiou	3 484 452

Zánik nároku na podporu

Významnou udalosťou bolo pre úrad v sledovanom roku 2020 aj riešenie situácie ohľadom výrobcov elektriny, ktorí boli počas poberania podpory v oneskorení úhrad svojich záväzkov voči štátu a z tohto dôvodu natrvalo strácali nárok na podporu doplatkom priamo zo zákona č. 309/2009 Z. z.

Úrad začal na jar 2020 preverovať a identifikovať zariadenia na výrobu elektriny, ktorým zaniklo právo na podporu podľa § 3 ods. 1 písm. c) alebo písm. e) zákona č. 309/2009 Z. z. v dôsledku právnej skutočnosti podľa § 3b ods. 5 zákona č. 309/2009 Z. z. v znení účinnom do 31. 10. 2020. Následne od jesene 2020, po novelizácii zákona č. 309/2009 Z. z., úrad identifikuje konkrétne obdobie omeškania s úhradou evidovaných nedoplatkov, počas ktorého si výrobca elektriny s právom na podporu nemôže pre zariadenie na výrobu elektriny uplatniť právo na podporu podľa § 3 ods. 1 písm. c) alebo e) zákona č. 309/2009 Z. z.

Na základe dostupných informácií od príslušných inštitúcií ohľadom daňových nedoplatkov, nedoplatkov na poistnom na zdravotné poistenie a dlžných súm na poistnom na sociálne poistenie a dlžných súm na príspevkoch na starobné dôchodkové sporenie v takom rozsahu, ako je uvedené v prechodnom ustanovení § 18k ods. 1 zákona č. 309/2009 Z. z. v znení účinnom od 01. 11. 2020, úrad identifikoval 26 výrobcov, ktorých zariadenia na výrobu elektriny budú mať trvalý zánik práva na podporu doplatkom v spojení s právnou skutočnosťou podľa § 3b ods. 5 zákona č. 309/2009 Z. z. v znení účinnom do 31. 10. 2020. Títo výrobcovia totiž zostali v omeškaní s úhradou nedoplatkov voči štátnym orgánom aj po prijatí spomínanej zmierňujúcej verzie zákona o podpore OZE a KVET a amnestia sa na nich nevzťahuje.

Vplyv koronakrízy

Vplyv pandémie COVID - 19 bol v roku 2020 len zanedbateľný pokiaľ ide o množstvo vyrobenej elektriny z OZE a KVET. Jej prepuknutie a v nadväznosti na to prijaté opatrenia na celom svete však spôsobili prudký pád ceny elektriny na pražskej burze PXE, ale aj výrazný pokles ceny elektriny na dennom - spotovom trhu. Uvedené faktory zapríčinili pokles výnosov z TPS a tým aj výrazný nárast nákladov zúčtovateľa podpory OKTE, a.s., ktorý prostredníctvom TPS vypláca podporu doplatkom na elektrinu vyrobenú z OZE a KVET.

Implementácia legislatívy EÚ

Úrad má podľa zákona č. 250/2012 Z. z. vo svojej pôsobnosti okrem iných kompetencií, aj vydávanie všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorými sú vyhlášky. Na základe splnomocňovacích ustanovení úrad v sledovanom roku vypracoval, predložil do legislatívneho procesu a následne vydal v Zbierke zákonov SR vyhlášku č. 181/2020 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška č. 24/2013 Z. z., ktorou sa ustanovujú pravidlá pre fungovanie vnútorného trhu s elektrinou a pravidlá pre fungovanie vnútorného trhu s plynom v znení neskorších predpisov (s účinnosťou od 01. 09. 2020).

V priebehu roka sa úrad aktívne zúčastňoval diskusií k transpozícii smerníc a implementácií nariadení vyplývajúcich zo 4. energetického balíčka do právneho poriadku SR, a to:

- nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/941 z 5. júna 2019 o pripravenosti na riziká v sektore elektrickej energie a o zrušení smernice 2005/89/ES,
- nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/942 z 5. júna 2019 o zriadení Agentúry Európskej únie pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky,
- nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/943 z 5. júna 2019 o vnútornom trhu s elektrinou,
- smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/944 z 5. júna 2019 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou a o zmene smernice 2012/27/EÚ.

Tento legislatívny proces predstavujúci reformu trhu s elektrinou a čiastočne trhu s plynom v rámci SR, ako aj EÚ, nebol v roku 2020 ukončený a bude pokračovať aj v roku 2021.

2. Plynárenstvo

Charakteristika trhu s plynom v SR a jeho regulácia

Prepravná plynárenská sieť vedúca cez územie SR je charakteristická značným tranzitným využitím. Spotreba zemného plynu bola v SR v sledovanom roku na úrovni približne 8 % z celkového objemu prepraveného plynu v roku 2020. Cez územie SR bolo prepravených približne 15 % celkovej potreby zemného plynu EÚ.

SR je po Holandsku druhou najplynofikovanejšou krajinou EÚ. Prevádzkovateľ distribučnej siete SPP - distribúcia, a.s., zabezpečoval v roku 2020 distribúciu plynu do viac ako 1,5 mil. odberných miest t.z. 94 % obyvateľstva SR s prístupom k zemnému plynu.

Úrad vykonáva cenovú a vecnú reguláciu plynárenstva, stanovuje sieťové poplatky – pre distribúciu a prepravu, a zároveň reguluje ceny za dodávku plynu, avšak iba pre zraniteľných odberateľov podľa zákona č. 250/2012 Z.z.

Regulačná politika na obdobie rokov 2017 - 2022 a vyhláška č. 223/2016 Z. z., ktorou sa stanovuje cenová regulácia v plynárenstve v súlade so zákonom č. 250/2012 Z.z., tvorili rámec pre cenovú reguláciu pre nasledujúce činnosti:

- prístup do prepravnej siete a prepravy plynu,
- prístup do distribučnej siete a distribúcie plynu,
- pripojenie do prepravnej a distribučnej siete, pre výrobcov plynu a pre odberateľov plynu,
- poskytovanie podporných služieb v plynárenstve.

Úrad pre účastníkov trhu s plynom schvaľuje prevádzkové poriadky či obchodné podmienky pre dodávateľov plynu poskytujúcich univerzálnu službu.

Prístup do zásobníka a uskladňovanie plynu nepodlieha cenovej regulácii. Dohodnutý prístup účastníkov trhu s plynom do zásobníka môže úrad zmeniť na regulovaný prístup, v súlade so zákonom č. 250/2012 Z. z., v prípade mimoriadnej regulácie po predchádzajúcom prerokovaní s EK.

V sledovanom období vydal úrad 8 rozhodnutí vo veci predchádzajúceho súhlasu s podmienkami poskytovania služieb spoločnosti eustream, a.s. ako nezávislému prevádzkovateľovi prepravnej siete. Úrad rovnako sledoval povinnosti prevádzkovateľa distribučnej siete SPP-distribúcia, a.s., a to v rámci oddelenia činností prevádzkovateľa distribučnej siete pôsobiaceho vo vertikálne integrovanom podniku.

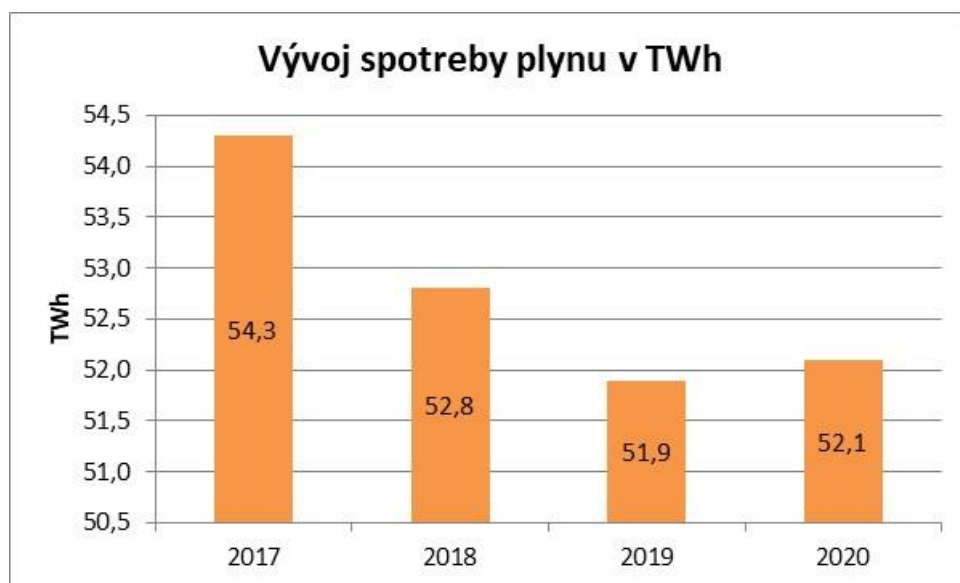

Hodnotenie trhu s plynom

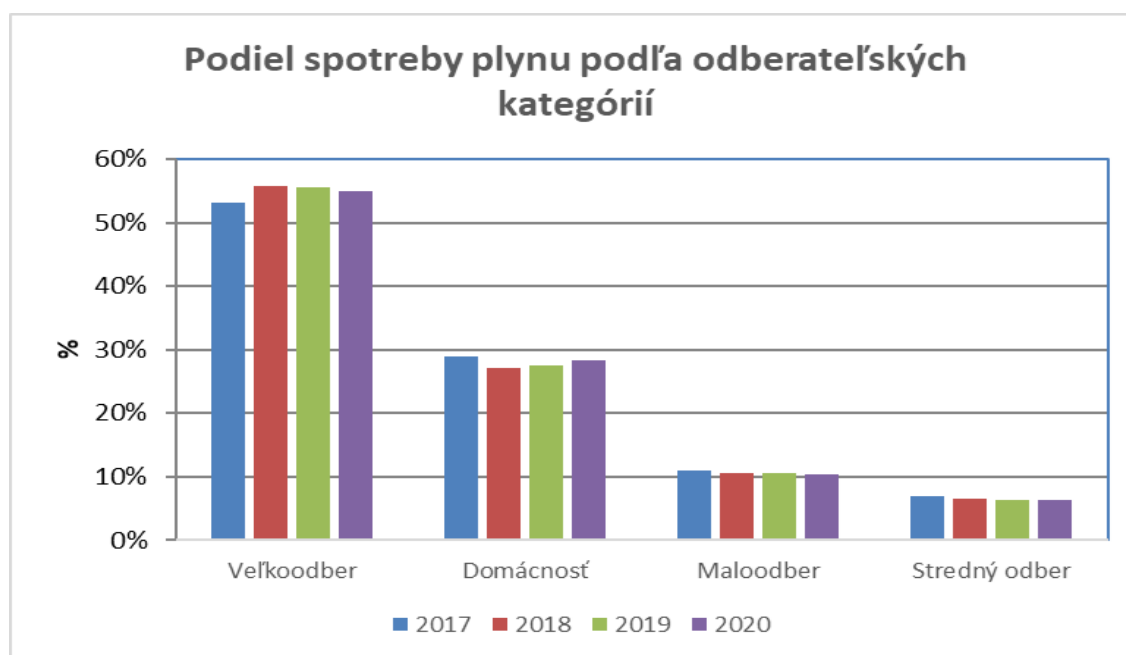
V roku 2020 sme zaznamenali razantný pokles cien zemného plynu na komoditných burzách, po predchádzajúcich rokoch rastu cien zemného plynu, čo bolo spôsobené nižším dopytom po zemnom plyne, ale aj klimatickými zmenami.

Spotreba plynu v SR bola v roku 2020 na úrovni 52,1 TWh, čo je približne o 0,4 % viac ako v roku 2019.

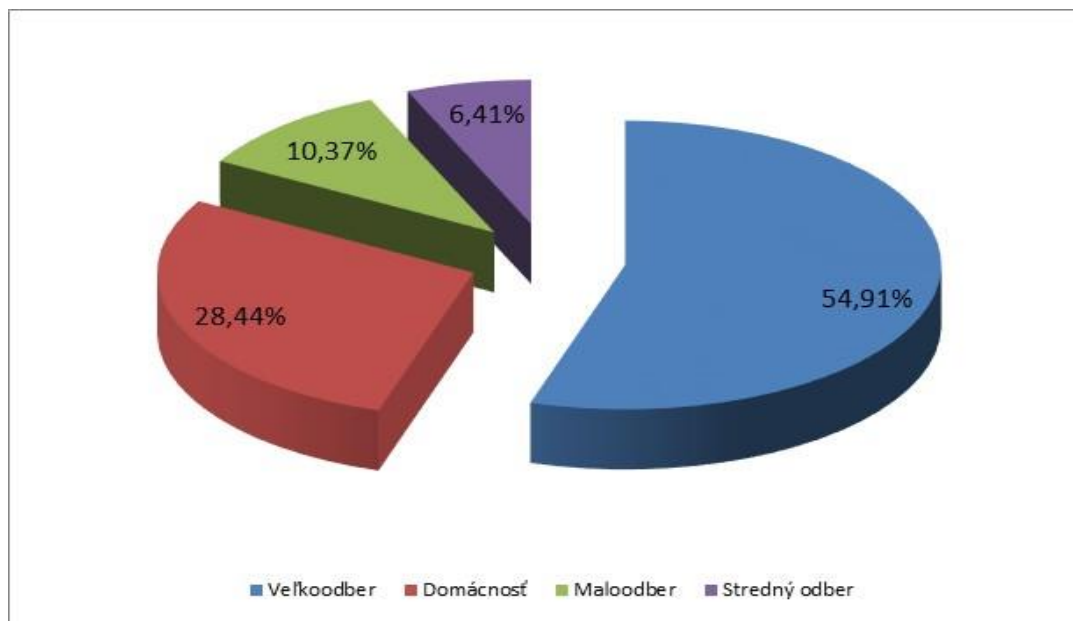
Vývoj spotreby plynu v TWh

Vývoj spotreby plynu podľa jednotlivých odberateľských kategórií

Spotreba plynu podľa odberateľských kategórií

Výhľad pre nasledujúce roky je skôr opačný, predpokladá sa postupný rast cien zemného plynu a to predovšetkým v dôsledku postupujúcej vlny dekarbonizácie naprieč všetkými európskymi štátmi a s tým spojeným zvyšujúcim sa dopytom po plyne, ako alternatívnym palivom pre uhoľné elektrárne v určitom prechodnom období.

Ďalej sa úrad aktívne angažoval aj na medzinárodných fórach v súčasnosti veľmi aktuálnych témach, ako napríklad dekarbonizácia energetiky, najmä stratégie využívania vodíka, biometánu, znižovania metánových emisií či zachytávania a uskladňovania oxidu uhličitého. Implementácia týchto stratégií bude znamenať nielen dôležitý dekarbonizačný príspevok, ale zároveň predstavuje míľnik v prechode na nové trhy s možnosťou prechodného využitia plynu a plynárenskej infraštruktúry v SR.

Plynárenská infraštruktúra

Prepravná sieť

Prepravnú sieť v SR vlastní a prevádzkuje spoločnosť eustream, a.s. Prepravný systém spoločnosti eustream, a.s., predstavuje dôležité energetické prepojenie medzi Ruskou federáciou a krajinami EÚ. Prepojenie slovenskej prepravnej siete s okolitými členskými krajinami EÚ (Česko, Rakúsko, Maďarsko a Poľsko) je zabezpečené cez štyri vstupno/výstupné body. Prepravná sieť je taktiež prepojená s prepravnými trasami na Ukrajine.

Vstupný/výstupný bod z/do prepravnej siete plynárenských zariadení na území Poľska (Výrava) je vo výstavbe.

Vstupné/výstupné body z/do prepravných sietí plynárenských zariadení na území tretích krajín mimo EÚ, sú dva, a to Veľké Kapušany a Budince na hraniciach s Ukrajinou.

Vstupný/výstupný bod z/do distribučných sietí a zásobníkov na území SR je domáci bod.

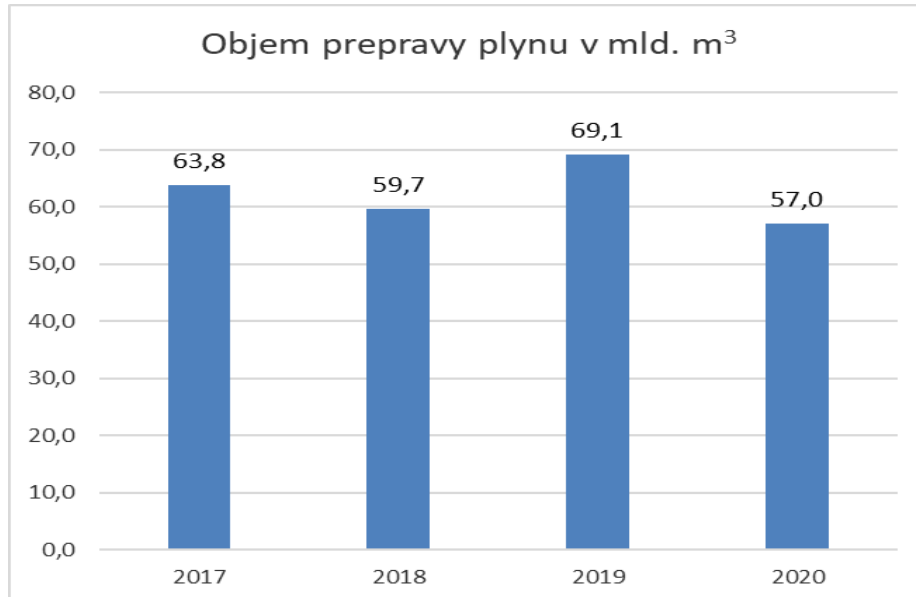
Informácie o objeme technických, voľných a zazmluvnených kapacít na jednotlivých vstupno/výstupných bodoch sú dostupné na webovom sídle spoločnosti eustream, a.s.

Prevádzkovateľ prepravnej siete - eustream, a.s.

Cenové rozhodnutie za prístup do prepravnej siete a prepravu plynu, ktoré úrad vydal v roku 2016, je platné na celé regulačné obdobie 2017 - 2022.

V súlade s nariadením Komisie (EÚ) 2017/460 zo 16. marca 2017, ktorým sa stanovuje sieťový predpis o harmonizovaných štruktúrach taríf za prepravu plynu, však úrad vydal dňa 29.05.2019 cenové rozhodnutie za prístup do prepravnej siete a prepravu plynu, ktoré bude účinné podľa uvedeného nariadenia až od 01.01.2022.

V roku 2020 úrad nevydal žiadne cenové rozhodnutie za pripojenie do prepravnej siete, nakoľko do prepravnej siete nebolo pripojené žiadne nové plynové zariadenie.

Prepravná kapacita

Ročná technická kapacita prepravnej siete je 90 mld. m³ zemného plynu. V roku 2020 eustream, a.s., prepravil 57 mld. m³ plynu, z toho pre slovenských užívateľov 4,6 mld. m³, t. j. približne 8 % z celkového objemu prepraveného plynu.

Prepravná sieť - vývoj počtu žiadostí a uzatvorených zmlúv

Ukazovateľ/rok	2017	2018	2019	2020
Počet žiadostí o prístup do prepravnej siete	1 418	1 212	2 639	1 294
Počet žiadostí o pripojenie do prepravnej siete	0	0	0	0
Počet uzatvorených zmlúv o pripojení do prepravnej siete	0	0	0	0
Počet uzatvorených zmlúv o preprave zemného plynu s pevnou prepravnou kapacitou	994	995	2 276	1 150
Z toho: dlhodobá	0	1	0	0
ročná	74	24	27	29
krátkodobá, z toho:	920	970	2 249	1 121
štvrt'ročná			53	28
mesačná			83	98
denná			2 013	874
vnútrodenná			100	121
Počet uzatvorených zmlúv o preprave zemného plynu s prerušiteľnou prepravnou kapacitou	407	213	363	128
Z toho: dlhodobá	3	0	0	0
ročná	0	0	1	0
krátkodobá, z toho:	404	213	362	128
štvrt'ročná			9	16
mesačná			23	51
denná			315	51
vnútrodenná			15	10
Počet uzatvorených zmlúv o preprave zemného plynu s kombinovanou prepravnou kapacitou	17	4	19	16
Z toho: dlhodobá	0	0	0	0
ročná	1	0	0	4
krátkodobá, z toho:	16	4	19	12
štvrt'ročná			0	7
mesačná			0	3
denná			19	2
vnútrodenná			0	0
Počet užívateľov prepravnej siete	33	27	45	31

Podiel jednotlivých užívateľov siete z hľadiska krajiny pôvodu na objeme prepraveného plynu

Užívatelia prepravnej siete na domácom trhu (preprava na domáci bod prepravnej siete)	2017	2018	2019	2020
	(%)	(%)	(%)	(%)
Slovensko	5,30	5,20	7,40	8,40
Tranzitujúci užívatelia prepravnej siete				
Rusko	69,27	72,23	66,80	71,30
Nemecko	5,17	5,97	4,00	1,70
Česko	4,73	5,72	7,10	1,80
Maďarsko	0,00	0,00	0,10	2,40
Švajčiarsko	1,44	0,73	1,60	5,10
Veľká Británia	0,27	0,03	1,10	4,50
Rakúsko	0,00	0,03	0,80	0,40
Dánsko	0,00	0,00	0,00	0,00
Francúzsko	0,02	0,17	0,10	0,60
Luxembursko	0,39	0,27	0,30	1,10
Ukrajina	13,41	9,65	10,10	0,00
Poľsko	0,18	0,03	0,00	0,00
Rumunsko	0,00	0,00	0,40	0,50
Holandsko	0,00	0,00	0,20	2,20
Spolu	100,00	100,00	100,00	100,00

Desaťročný plán rozvoja prepravnej siete a cezhraničná spolupráca

Zodpovednosť za technickú funkčnosť prepravnej siete má prevádzkovateľ prepravnej siete spoločnosť eustream, a.s., ktorá aj v roku 2020, v zmysle zákona č. 251/2021 Z. z., predložila úradu na schválenie návrh Desaťročného plánu rozvoja prepravnej siete na obdobie rokov 2020 - 2029 (ďalej len „Desaťročný plán“) spolu so Správou o plnení desaťročného plánu rozvoja prepravnej siete za obdobie rokov 2019 - 2028.

Úrad posúdil Desaťročný plán a zverejnil informáciu o výsledkoch konzultácií s existujúcimi a potenciálnymi užívateľmi prepravnej siete k Desaťročnému plánu spolu s informáciou o vyhodnotení správy na webovom sídle úradu.

Súčasťou Desaťročného plánu je okrem iného aj rozvoj prepojení. Plán je vypracovaný v súlade s desaťročným plánom rozvoja prepravnej siete pre plyn v EÚ (ďalej len „Európsky plán rozvoja“), ktorého súčasťou sú okrem iného tzv. projekty spoločného záujmu pre EÚ (PCI). Z nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/942 z 5. júna 2019, ktorým sa zriaďuje Agentúra Európskej únie pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky, vyplýva pre národný regulačný orgán povinnosť spolupracovať s ACER pri monitorovaní a posudzovaní súladu investičných zámerov projektov rozvoja cezhraničnej infraštruktúry s ich implementáciou.

Prevádzkovateľ prepravnej siete aktívne spolupracuje na tvorbe Európskeho plánu rozvoja, ktorý vypracováva združenie ENTSOG, ako aj na príprave dvoch regionálnych investičných plánov rozvoja GRIP (Gas Regional Investment Plan).

V rámci regionálnych plánov GRIP je SR súčasťou dvoch regiónov:

- regiónu strednej a východnej Európy (Central East Europe),
- regiónu situovaného okolo tzv. Južného koridoru (Southern Corridor).

Súčasťou Európskeho plánu rozvoja, edícia 2020, sú nasledovné projekty:

- Eastring - Slovakia,
- Poľsko-slovenské prepojenie plynárenských sietí,
- Zvýšenie pevnej prepravnej kapacity na vstupnom bode Lanžhot,
- Navýšenie pevnej prepravnej kapacity na prepojovacom bode Veľké Zlievce.

Projekt „Poľsko-slovenské prepojenie plynárenských sietí“ a projekt „Navýšenie pevnej kapacity na IP Veľké Zlievce“, ktoré majú štatút PCI podľa nariadenia (EÚ) 347/2013, sú aj súčasťou prioritných energetických koridorov EÚ a to Južného plynárenského koridoru a koridoru severo-južného prepojenia v strednej a juhovýchodnej Európe.

Projekty predstavujú významné prepojenie plynárenských infraštruktúr západnej a severnej Európy s juhovýchodnou Európou, čím sa, aj vďaka prístupu k novým zdrojom zemného plynu z rôznych regiónov, zásadne zvýši bezpečnosť dodávok v strednej a juhovýchodnej Európe. Projekty sú mimoriadne dôležité nielen pre SR, ale aj pre celý európsky región.

[Projekt „Poľsko - slovenské prepojenie plynárenských sietí“](#)

Projekt poľsko-slovenského prepojenia predstavuje vybudovanie nového cezhraničného prepojenia plynovodov, ktoré spojí tranzitné systémy Poľska a SR.

Cieľom integrácie plynovodných systémov Poľska a SR, ako súčasť severojužného koridoru, je zabezpečiť diverzifikáciu a stabilitu dodávok plynu v oboch krajinách, a tiež posilniť vývoj konkurenčného trhu s plynom v celom regióne. Prepojenie môže otvoriť prístup poľským subjektom k dodávkam plynu z tzv. južného koridoru, ktorý má dodávať zemný plyn z oblasti Kaspického mora, resp. k dodávkam LNG z Jadranského mora a naopak, môže v budúcnosti ponúknuť nielen slovenskému trhu, ale i celému regiónu, možnosť získavať dodávky komodity z oblasti Baltského mora, ako i z nekonvenčných ložísk v Poľsku.

Zvýšenie pevnej prepravnej kapacity vo vstupnom bode Lanžhot

Realizáciou projektu dosiahla pevná kapacita vo vstupnom bode Lanžhot úroveň 55,1 mld. m³/rok. Dôvodom zvýšenia prepravnej kapacity bolo uspokojenie indikovaného záujmu zákazníkov spoločnosti eustream, a.s., o prepravu zemného plynu v smere z Českej republiky do SR.

V prípade zvýšeného záujmu užívateľov prepravnej siete o prepravu zemného plynu v smere z Českej republiky, sa počíta s ďalším rozšírením pevnej kapacity až na úroveň okolo 61,7 mld. m³/rok. Predpokladaný termín uvedenia druhej fázy projektu do prevádzky je rok 2025.

Navýšenie pevnej prepravnej kapacity na prepojovacom bode Veľké Zlievce

Z dôvodu očakávaných zmien tokov zemného plynu v rámci Európy, je v procese prípravy investičný projekt pre navýšenie pevnej prepravnej kapacity v prepojovacom bode Veľké Zlievce.

Realizácia projektu prispeje k účinnej diverzifikácii zdrojov zemného plynu, čím sa zvýši aj intenzita hospodárskej súťaže na vnútornom trhu s energiou a tiež k zvýšeniu bezpečnosti dodávok zemného plynu v regióne strednej a východnej Európy a novým príležitostiam cenovej arbitráže v stredoeurópskych plynárenských huboch (plynárenské obchodné uzly),

V roku 2020 pokračovali interné analýzy projektu. Jeho realizácia a uvedenie do prevádzky bude závisieť od dopytu trhu po danej kapacite na základe vývoja situácie v oblasti Čierneho mora spojenej s projektom ťažby zemného plynu.

Eastring

Cieľom plánovaného projektu Eastring, ktorého súčasťou je Eastring - Slovakia na území SR, je vybudovať obojsmerný plynovod spájajúci existujúcu kľúčovú infraštruktúru na území SR, napojenú na západné plynárenské uzly, s plynárenskou infraštruktúrou na území Maďarska, Rumunska, Bulharska a Turecka.

Krajiny juhovýchodnej Európy by vďaka projektu Eastring získali prístup k západoeurópskym plynárenským hubom. V severo-južnom smere projekt ponúkne tiež komerčné príležitosti pre dodávateľov zemného plynu zo strednej a západnej Európy etablovať sa na balkánskom a taktiež tureckom trhu.

Technická kapacita plynovodu v počiatočnej fáze projektu by mala dosiahnuť 20 mld. m³ za rok a v konečnej fáze môže byť zvýšená až na 40 mld. m³ za rok. Jeho dĺžka,

v závislosti od rozhodnutia o trasovaní, by mala predstavovať asi 1 200 km s potrubím s priemerom DN 1400 s obojsmernou prevádzkou.

Distribučná sieť

Štruktúra distribučnej siete spoločnosti SPP - distribúcia, a.s., bola k 31. 12. 2020 celkovo 33 336 km, z toho dĺžka vysokotlakových plynovodov bola 6 287 km a dĺžka strednotlakových a nízkotlakových plynovodov 27 049 km.

Vývoj investícií do obnovy a rekonštrukcie distribučnej siete SPP - distribúcia, a.s.

Objem v mil. €	2017	2018	2019	2020
	26,36	28,16	33,6	34,87

Vyvažovanie distribučnej siete

Je vykonávané tak, aby bola nepretržite zabezpečená bezpečná a spoľahlivá distribúcia plynu pri vzniku nedostatku, resp. prebytku plynu v distribučnej sieti.

SPP - distribúcia, a.s., má na tieto účely plyn uskladnený v podzemnom zásobníku Dolní Bojanovice, ktorý sa nachádza na území Českej republiky.

Vyvažovanie siete(v mil. m³/deň) - ťažba, resp. vtláčanie plynu do podzemného zásobníka

	2017	2018	2019	2020
nedostatok plynu - ťažba	1,9	1,8	1,5	1,6
prebytok plynu - vtláčanie	2,5	1,4	1,3	1,9

Prevádzkovateľ distribučnej siete SPP - distribúcia, a.s.

Vývoj počtu odberných miest a množstva distribuovaného plynu SPP - distribúcia, a.s.

	2017	2018	2019	2020
Počet odberných miest	1 514 282	1 518 200	1 522 710	1 526 582
Množstvo distribuovaného plynu v m ³	4 901 064 256	4 777 815 776	4 841 280 704	5 003 958 741

Z celkového počtu odberných miest je 14 plniacich staníc CNG s množstvom distribuovaného plynu v objeme 7 476 015 m³, čo je približne rovnaký objem ako v roku 2019.

Prevádzkovatelia LDS

V sledovanom roku úrad evidoval 37 prevádzkovateľov LDS, ktorí distribuovali plyn v 53 LDS (areály veľkých podnikov, priemyselné parky, obchodné centrá, obytné súbory) v celkovom objeme 884 609 250 m³.

V LDS v roku 2020 zmenilo dodávateľa plynu 10 odberateľov, resp. odberných miest. Do odberných miest v LDS, okrem samotných prevádzkovateľov LDS, ktorí plnili zároveň aj funkciu dodávateľa plynu do odberných miest, dodávali plyn aj iní dodávatelia v celkovom počte osem.

Prevádzkovatelia podzemných zásobníkov plynu

Zásobníky sa využívajú predovšetkým na sezónne uskladnenie zemného plynu a taktiež predstavujú dôležitý nástroj, ktorý zvyšuje energetickú bezpečnosť SR. Na území SR podzemné zásobníky prevádzkuje spoločnosť NAFTA a.s. a spoločnosť POZAGAS a.s. Prístup do zásobníka a uskladňovanie plynu v roku 2020 nepodliehali cenovej regulácii.

Uskladňovacia kapacita prevádzkovateľov podzemných zásobníkov (v mil. m³/deň)

Prevádzkovateľ podzemného zásobníka	Technický pracovný objem				Technický vlačný výkon				Technický ťažobný výkon			
	(v mil.m ³ /rok)				(v mil.m ³ /deň)				(v mil.m ³ /deň)			
	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020
NAFTA a.s.	2 931	3 061	3 357	3 357	31,87	31,87	31,87	31,87	36,96	36,96	39,51	39,51
POZAGAS a.s.	655	655	655	655	6,85	6,85	6,85	6,85	6,85	6,85	6,85	6,85
Spolu	3 586	3 716	4 012	4 012	38,72	38,72	38,72	38,72	43,81	43,81	46,36	46,36

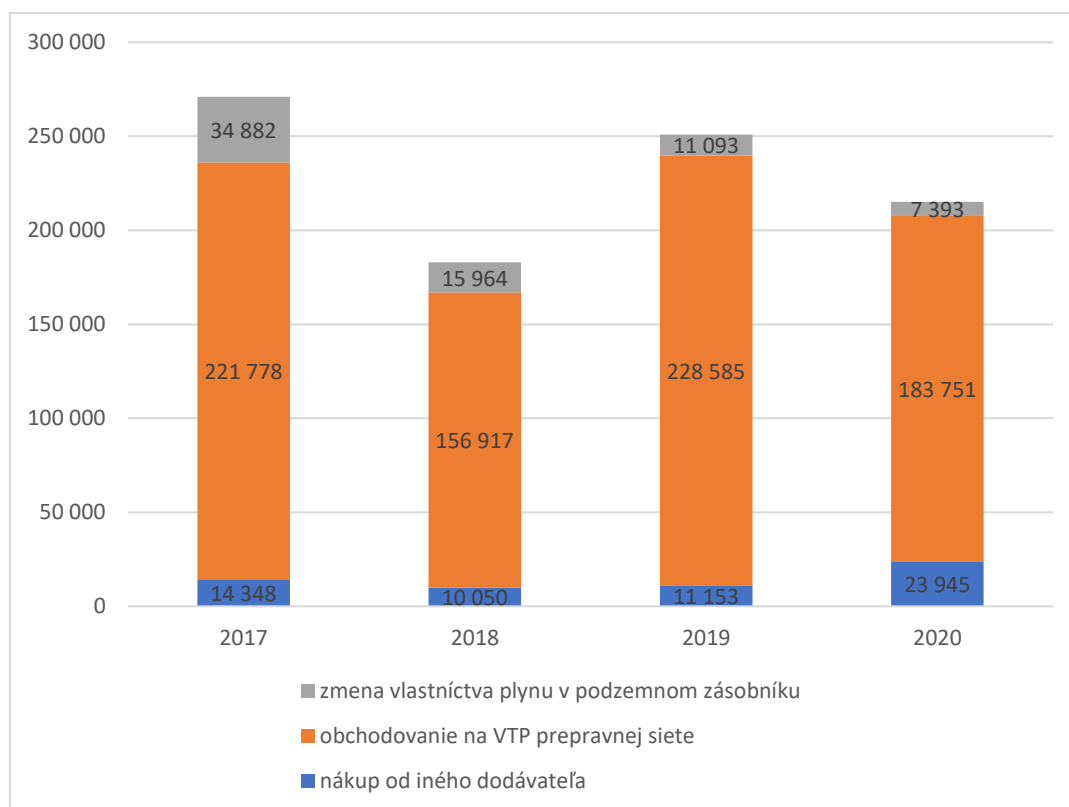
Prevádzkovateľ podzemného zásobníka NAFTA a.s. uzatvoril s užívateľmi zásobníkov 72 zmlúv, z toho jednu zmluvu s prerušiteľnou uskladňovacou kapacitou a 71 zmlúv s pevnou uskladňovacou kapacitou. Počet prijatých žiadostí bol 100, z toho 34 žiadostí bolo zamietnutých z dôvodu pridelenia uskladňovacej kapacity iným záujemcom v zmysle platnej legislatívy.

Prevádzkovateľ podzemného zásobníka POZAGAS a.s. prijal 26 žiadostí o prístup do zásobníka a uzatvoril s užívateľmi zásobníkov 11 zmlúv s pevnou uskladňovacou kapacitou. Ostatné žiadosti boli zamietnuté z dôvodu ponúkutej lepšej ceny iným uchádzačom o uskladňovanie plynu.

Veľkoobchodný trh s plynom v SR je charakterizovaný:

- nákupom plynu na základe dlhodobých kontraktov,
- nákupom plynu na komoditných burzách,
- nákupom plynu od iného obchodníka - dodávateľa plynu (v roku 2020 v objeme 23 945 GWh, čo je o cca 100 % viac ako v roku 2019),
- obchodovaním na virtuálnom obchodnom bode prepravnej siete spoločnosti eustream, a.s., v objeme 183 751 GWh, čo je o cca 20 % menej ako v roku 2019,
- obchodovaním, resp. zmenou vlastníctva k uskladnenému plynu v podzemných zásobníkoch, kde zmenil vlastníka plyn v objeme 7 393 GWh.

Vývoj niektorých ukazovateľov vyjadrený v GWh v rokoch 2017 - 2020 je uvedený v nasledovnom grafe

Účastníci trhu s plynom v SR

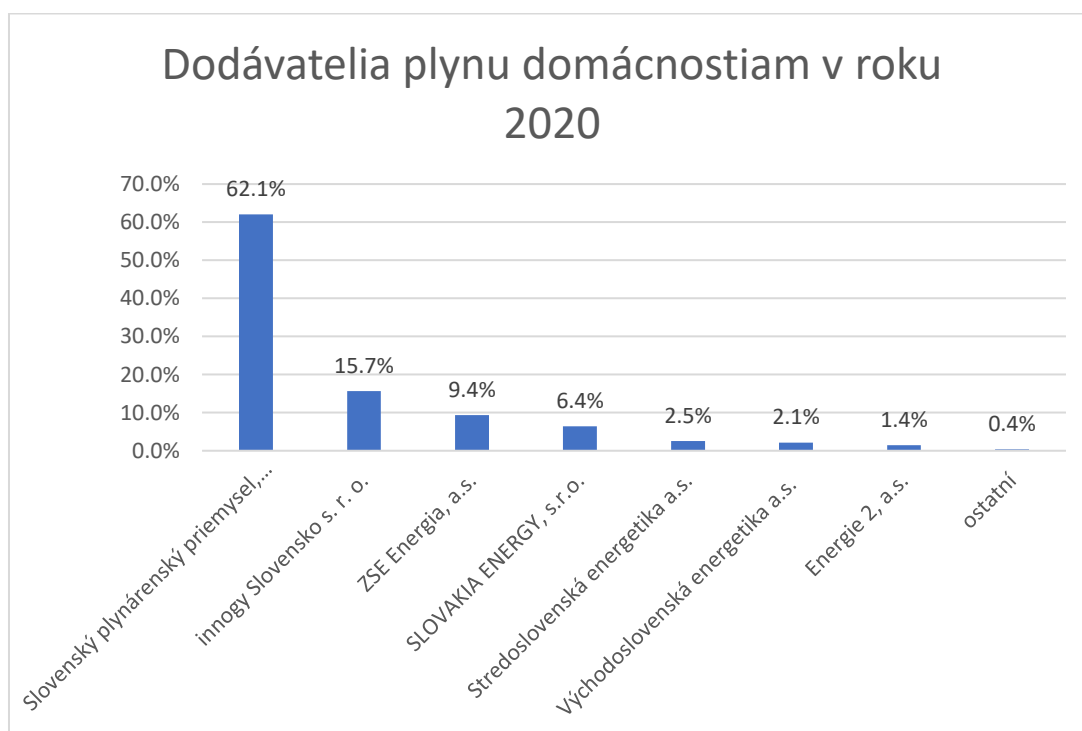
- prevádzkovateľ prepravnej siete (eustream, a.s.),
- prevádzkovateľ distribučnej siete na vymedzenom území SR (SPP - distribúcia, a.s.),
- 37 prevádzkovateľov lokálnych distribučných sietí (LDS),
- dvaja prevádzkovatelia zásobníkov (NAFTA a.s., POZAGAZ a.s.),
- 26 aktívnych dodávateľov plynu,
- odberatelia plynu.

Maloobchodný trh

Dodávka plynu zraniteľným odberateľom

V zmysle zákona č. 250/2012 Z. z. cenové rozhodnutia vydané v roku 2016 pre dodávateľov plynu, ktorí dodávajú plyn zraniteľným odberateľom, ktorými sú odberatelia plynu v domácnosti a malé podniky s ročnou spotrebou plynu najviac 100 000 kWh za predchádzajúci rok, zostávajú v platnosti na celé regulačné obdobie (2017 - 2022). V priebehu regulačného obdobia sa cenové rozhodnutia menili predovšetkým z dôvodu zmeny ceny referenčnej ceny (burzová cena EEX NCG Calendar +1), ktorej hodnota je určujúca pre výpočet maximálnej ceny za dodávku plynu. Zraniteľným odberateľom plynu - domácnostiam dodávalo plyn 16 dodávateľov s celoslovenskou pôsobnosťou.

Dodávatelia plynu domácnostiam a ich trhové podiely v roku 2020

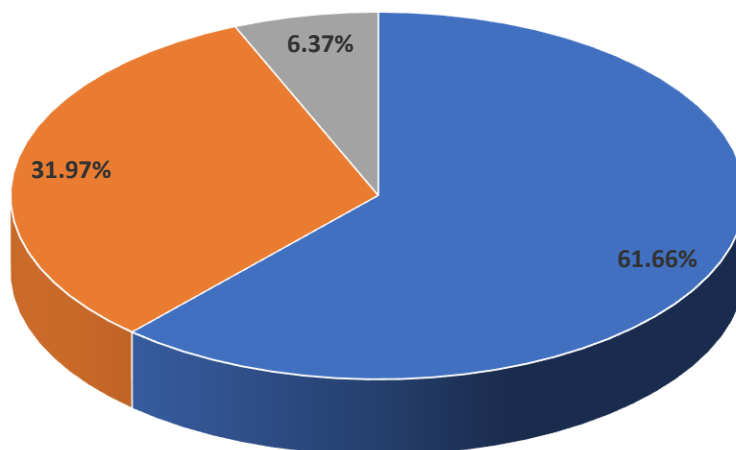

Tarifý

Vývoj maximálnych cien za dodávku plynu pre domácnosti, vrátane sieťových poplatkov, podľa priemerných spotrieb v jednotlivých tarifných skupinách pre zraniteľných odberateľov

Tarify (podľa ročného množstva dodaného plynu v kWh)	Fixná mesačná sadzba (€/mesiac)				Sadzba za odobratý plyn (€/kWh)			
	2017	od 1.12.2018	2019	2020	2017	od 1.12.2018	2019	2020
1 (do 2 138 kWh)	1,96	2,78	2,78	2,78	0,0434	0,0453	0,0453	0,0453
2 (nad 2 138 do 18 173 kWh)	5,76	5,76	5,76	5,76	0,0325	0,0333	0,0333	0,0333
3 (nad 18 173 do 42 760 kWh)	8,64	8,64	8,64	8,64	0,0310	0,0332	0,0332	0,0332
4 (nad 42 760 do 69 485 kWh)	13,36	13,36	13,36	13,36	0,0304	0,0320	0,0320	0,0320
5 (nad 69 485 do 85 000 kWh)	42,45	42,45	42,45	42,45	0,0399	0,0420	0,0420	0,0420
6 (nad 85 000 do 100 000 kWh)	51,78	51,78	51,78	51,78	0,0398	0,0419	0,0419	0,0419

Štruktúra priemernej koncovej ceny za dodávku plynu pre domácnosti v roku 2020

■ Komodita vrátane nákladov dodávateľa ■ Distribúcia ■ Preprava

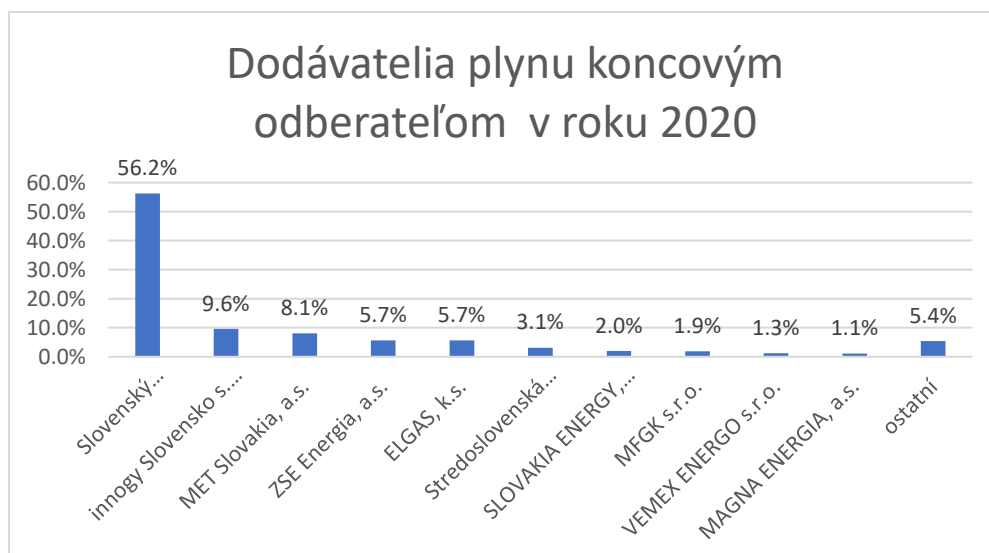
Predpoklad priemernej výšky maximálnej ceny za dodávku plynu pre domácnosti, vrátane sieťových poplatkov, v rámci cenových konaní uskutočnených v poslednom štvrtroku 2020 na rok 2021, ceny podľa priemernej spotreby v jednotlivých tarifných skupinách pre zraniteľných odberateľov

Tarify (podľa ročného množstva dodaného plynu v kWh)	Fixná mesačná sadzba (€/mesiac)	Sadzba za odobratý plyn (€/kWh)
1 (do 2 138 kWh)	2,78	0,0419
2 (nad 2 138 do 18 173 kWh)	5,76	0,0297
3 (nad 18 173 do 42 760 kWh)	8,64	0,0295
4 (nad 42 760 do 69 485 kWh)	13,36	0,0279
5 (nad 69 485 do 85 000 kWh)	42,45	0,0356
6 (nad 85 000 do 100 000 kWh)	51,78	0,0355

Dodávka poslednej inštancie

Dodávateľom poslednej inštancie bola aj v roku 2020 na základe rozhodnutia úradu spoločnosť Slovenský plynárenský priemysel, a.s. Úrad v sledovanom roku zaznamenal tri oznámenia o uplatnení inštitútu dodávateľa poslednej inštancie, kedy pôvodný dodávateľ plynu stratil spôsobilosť dodávať plyn odberateľom podľa zákona č. 251/2012 Z. z.

V roku 2020 pôsobilo v SR 26 aktívnych dodávateľov plynu pre koncových odberateľov plynu.

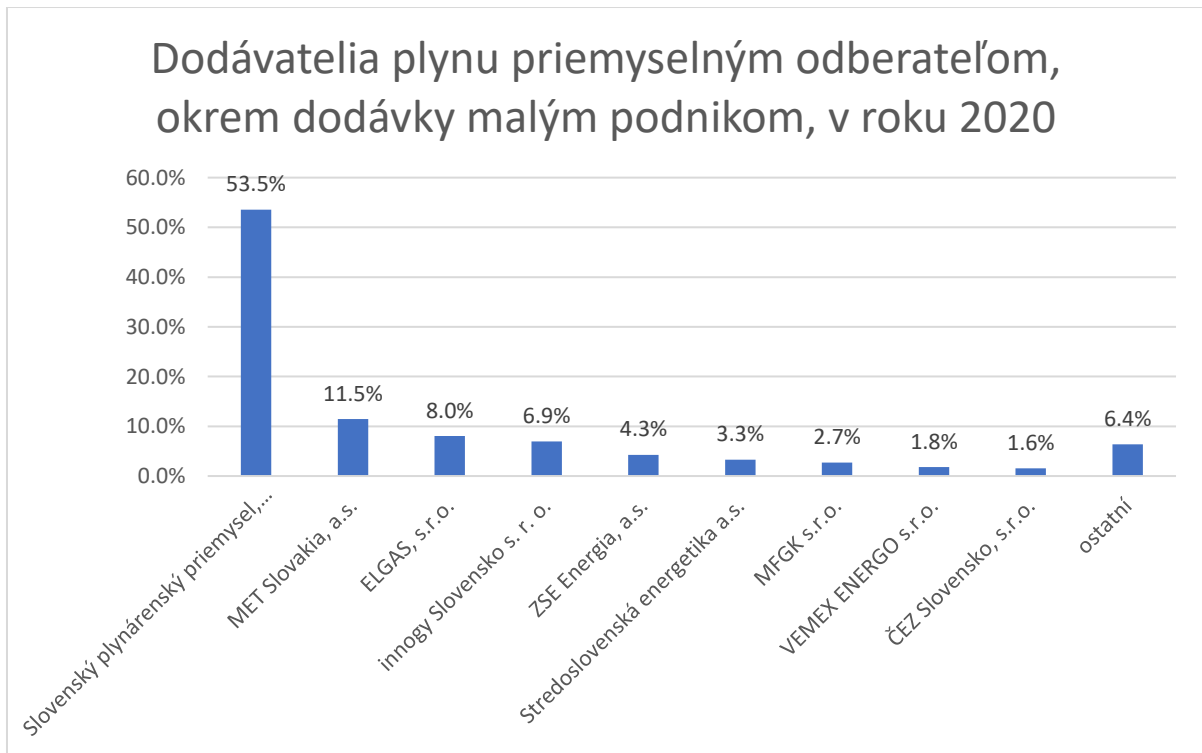
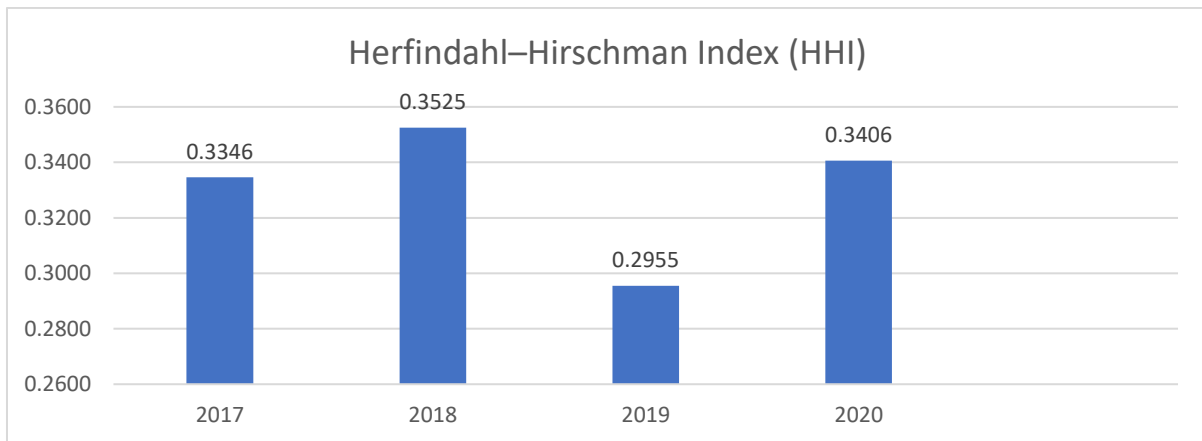

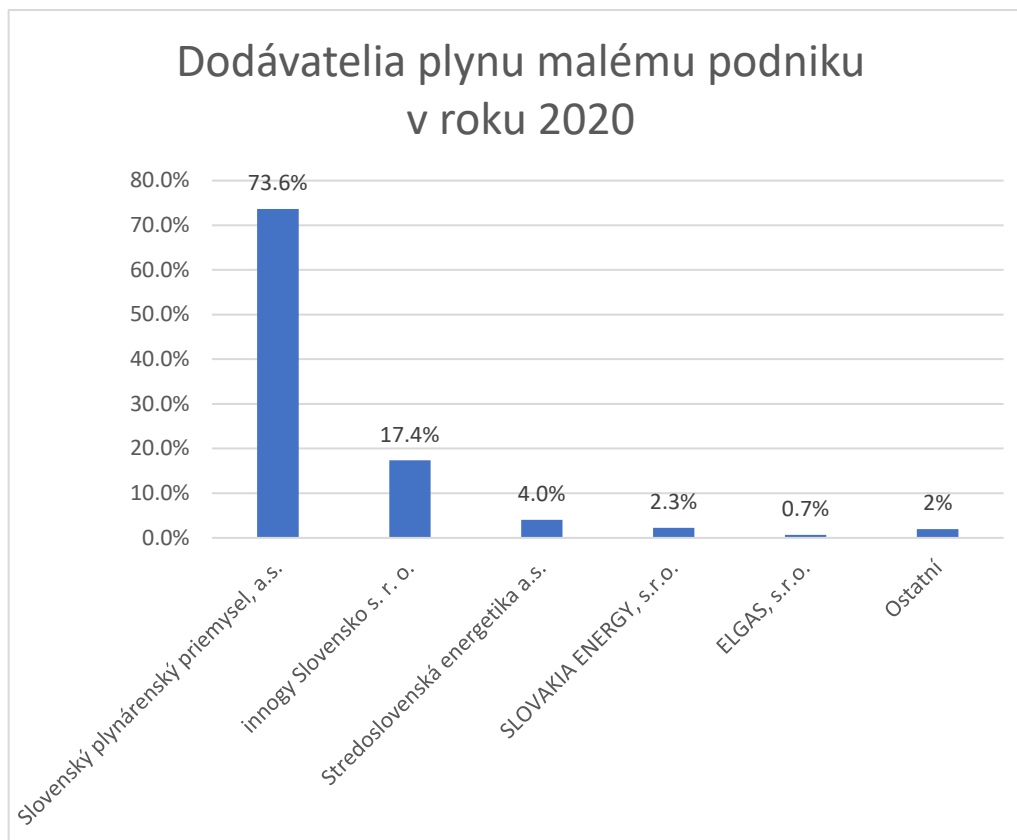
Herfindahl-Hirschman Index

Účelom indexu HHI (Herfindahl - Hirschman Index) je posúdiť koncentráciu regulovaných subjektov v konkurenčnom prostredí. Úrad posudzoval postavenie regulovaných subjektov pôsobiacich na trhu dodávky plynu všetkým odberateľom. Trh je koncentrovaný, ak je HHI viac ako 0,1 a vysoko koncentrovaný pri hodnote presahujúcej 0,2.

Rast indexu HHI v roku 2020 oproti predchádzajúcemu roku znamená vyššiu úroveň koncentrácie na trhu s plynom. Hodnota indexu je nad hranicou vysokej koncentrácie.

Vývoj indexu HHI

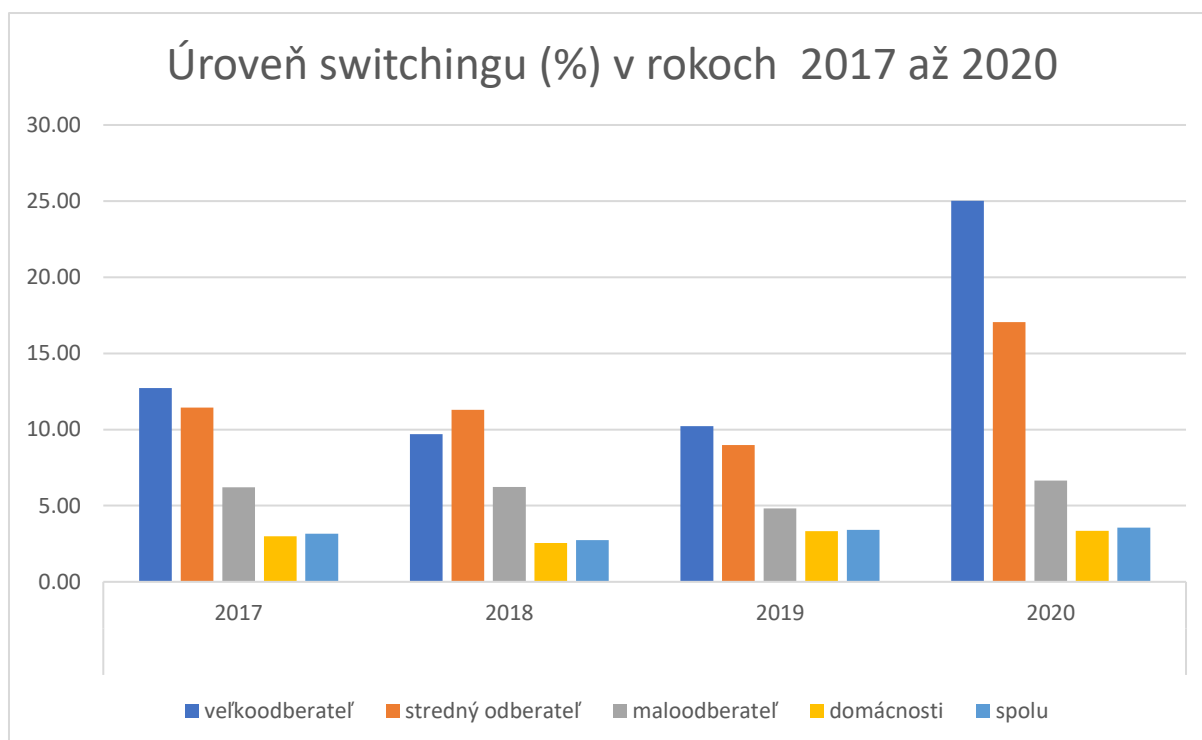

Switching

Úroveň liberalizácie trhu s plynom sa vyjadruje prostredníctvom percentuálne vyjadreného koeficientu, tzv. switching. Ten vyjadruje pomer počtu odberných miest so zmenou dodávateľa plynu k celkovému počtu odberných miest.

Kategoríe odberných miest odberateľov	počet odberateľov plynu so zmenou dodávateľa plynu				switching (%)			
	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020
veľkoodberateľ	93	71	90	179	12,72	9,69	10,22	25,03
stredný odberateľ	322	314	284	478	11,44	11,30	8,99	17,05
maloodberateľ	4 743	4 765	3 687	5 093	6,21	6,23	4,82	6,64
domácnosti	43 670	36 627	48 000	48 481	2,98	2,54	3,32	3,35
spolu	48 828	41 777	52 061	54 231	3,16	2,74	3,41	3,55

V medziročnom porovnaní rokov 2020 a 2019 evidujeme takmer dvojnásobný počet zmien dodávateľa plynu v kategórii veľký odberateľ a stredný odberateľ, kde vyšší odber plynu v týchto segmentoch trhu s plynom, ktoré nepodliehajú cenovej regulácii je jednoznačným dôvodom vyrokovania lepšej ceny za dodávku plynu u nového dodávateľa plynu.

Vplyv koronakrízy

Úrad v rámci vyhlásených štátnych opatrení v roku 2020 proti šíreniu ochorenia COVID - 19 a predovšetkým vo väzbe na dôsledky týchto opatrení oslovil regulované subjekty, ako aj ostatných účastníkov trhu s plynom, so žiadosťou o ústretovosť pri riešení prípadných porušení zmluvných vzťahov vzhľadom na obmedzenia výkonu niektorých podnikateľských činností na strane odberateľov plynu.

Napriek veľmi zložitej pandemickej situácii, ktorá trvá od marca 2020 a pokračuje aj v roku 2021, a obmedzujúcim opatreniam, nemali tieto opatrenia zásadný vplyv na trh s plynom. Dokonca spotreba plynu v SR nepatrne vzrástla o 0,4 %.

Počet dodávateľov plynu bol stabilný a ani počet odberateľov neprechádzal veľkými zmenami. Je to možné vysvetliť aj sociálnymi opatreniami zo strany štátu v priebehu pandémie.

Postavenie dodávateľov plynu sa posilnilo, iba jeden dodávateľ plynu s veľmi malým podielom na trhu úplne prestal vykonávať dodávku plynu odberateľom.

Implementácia legislatívy EÚ

V sledovanom roku úrad schválil jedno rozhodnutie č. 0001/2020/P-EU zo dňa 14. 04. 2020 podľa nariadenia Komisie (EÚ) č. 312/2014 z 26. marca 2014 o vytvorení sieťového predpisu na vyvažovanie plynu v prepravných sieťach, ktorým schválil dokument „Aktualizovaná správa o uplatnení predbežných opatrení pre prevádzkovateľa prepravnej siete eustream, a.s.

Súčasne úrad schválil jedno rozhodnutie č. 0002/2020/P-EU zo dňa 05. 05. 2020 podľa nariadenia Komisie (EÚ) 2017/459 zo 16. marca 2017, ktorým sa ustanovuje sieťový predpis o mechanizmoch pridelovania kapacity v plynárenských prepravných sieťach, a ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 984/2013, ktorým schválil návrh projektu prírastkovej kapacity na základe Pravidiel záväzného procesu prírastkovej kapacity pre prepravu plynu z Maďarska do SR pre prevádzkovateľa prepravnej siete eustream, a.s.

V súvislosti s aplikáciou nariadenia Európskeho parlamentu a Rady EÚ 2017/1938 z 25. októbra 2017 o opatreniach na zaistenie bezpečnosti dodávok plynu sa úrad aktívne zúčastňuje zasadaní pracovnej skupiny, ktorej účelom je príprava dohôd medzi SR a inými členskými štátmi EÚ o aplikácii mechanizmu solidarity za účelom zabezpečenia bezpečnosti dodávok plynu v prípade krízovej situácie. V súčasnosti sa pripravujú legislatívne zmeny v zákone č. 251/2012 Z. z. týkajúce sa o.i. solidarity. Primárnou úlohou úradu je najmä monitorovať a nastaviť podmienky cenotvorby pri krízových situáciách s cieľom minimalizovať negatívny dopad na domácnosti v SR.

3. Ochrana spotrebiteľa a alternatívne riešenie sporov

Ochrana spotrebiteľa

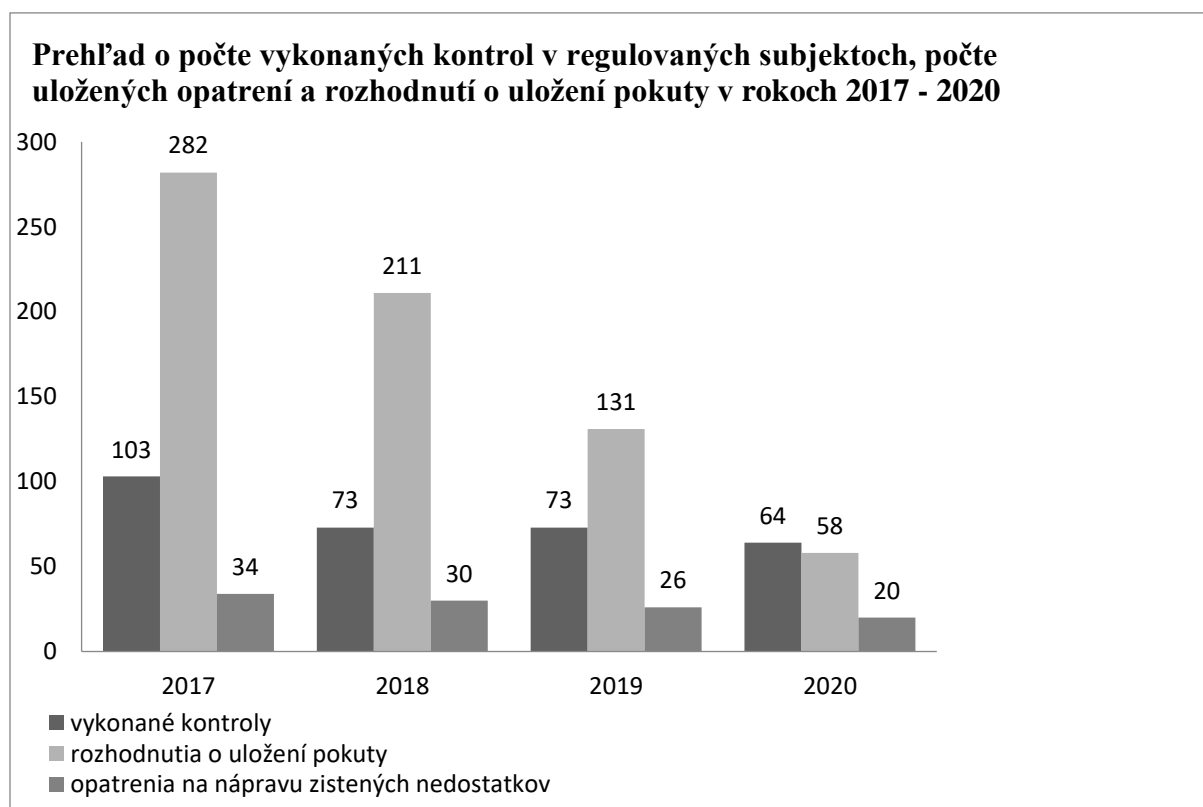
Kontrolná činnosť úradu spočíva vo výkone kontroly v regulovaných subjektoch, čo vyplýva zo zákona o regulácii, ako aj vo výkone kontrol na úrade, so zameraním na kontrolu plnenia administratívnych povinností regulovaných subjektov voči úradu.

Napriek sťaženým podmienkam vyplývajúcich z koronavírusu COVID – 19 úrad vykonal kontroly v 64 regulovaných subjektoch, z toho v piatich subjektoch na základe doručených podaní a v 59 subjektoch na základe plánu kontrolnej činnosti. Z tohto počtu bolo 35 kontrol v regulovaných subjektoch ukončených vypracovaním protokolu o výsledku vykonanej kontroly, to znamená so zisteným porušením platnej právnej úpravy a 29 kontrol bolo ukončených vypracovaním záznamu o výsledku vykonanej kontroly, teda bez zistenia porušenia platnej právnej úpravy.

Kontroly boli zamerané na dodržiavanie platných právnych predpisov pri vykonávaní regulovaných činností v sieťových odvetviach za obdobie rokov 2016 - 2020. V tejto súvislosti boli kontroly zamerané na dodržiavanie úradom schváleného rozsahu cenovej regulácie, vecnej regulácie a regulácie kvality.

Úrad vykonal kontrolu v 33 subjektoch, ktoré vykonávajú činnosti v elektroenergetike, z toho u 13 z nich bolo zistených až 44 porušení zákona č. 250/2012 Z. z. a zákona č. 251/2012 Z. z. V oblasti plynárenstva úrad vykonal kontrolu v 13 subjektoch, pričom u ôsmich z nich bolo zistených 35 porušení zákona č. 250/2012 Z. z. a zákona č. 251/2012 Z. z. Najčastejším porušením zákona č. 250/2012 Z. z. zo strany subjektov pôsobiacich v oblasti elektroenergetiky a v oblasti plynárenstva bolo nevykonávanie regulovanej činnosti v súlade s právoplatným rozhodnutím alebo potvrdením úradu a nedodržanie cenovej regulácie podľa všeobecne záväzného právneho predpisu vydaného úradom - vyhlášky.

Okrem vykonávania kontrol na mieste v regulovaných subjektoch úrad aj priamo z úradnej činnosti zistil porušenia ustanovení zákona č. 250/2012 Z. z. a zákona č. 251/2012 Z. z. Výsledkom bolo uloženie pokuty 13 subjektom spolu vo výške 13 000 eur. Odboru kontroly bolo ďalej doručených 54 podnetov fyzických a právnických osôb, pričom 26 z nich zaradil do plánu kontrol a v štyroch prípadoch zistil porušenie platnej úpravy.

Alternatívne riešenie sporov

Rok 2020 bol poznačený pandémiou COVID - 19, ale doposiaľ z hľadiska ochrany spotrebiteľa nevidujeme, že by odberatelia mali väčší problém s platením úhrad za energiu v porovnaní s minulými rokmi. Veľká časť podnetov sa týkala spôsobu uzatvárania zmlúv o dodávke energií, resp. zmeny dodávateľa energií. V sledovanom roku sa odberatelia obracali na úrad kvôli pochybeniam pri meraní spotreby elektriny a plynu, pripojenia do distribučnej siete/sústavy a kvality dodávok.

Úrad vybavil v sledovanom roku celkovo 353 podaní a sťažností odberateľov.

Úrad je od roku 2016 orgánom pre alternatívne riešenie spotrebiteľských sporov podľa osobitnej úpravy spotrebiteľských sporov, vyplývajúcej zo zákona č. 391/2015 Z. z. o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Úradu bolo doručených celkovo osem návrhov na alternatívne riešenie sporu. Najčastejším dôvodom, pre ktorý podávali spotrebiteľia návrhy na alternatívne riešenie spotrebiteľských sporov bol v roku 2020 takisto ako v predchádzajúcom období, najmä nesúhlas a pochybnosti o správnosti fakturácie spotreby zo strany regulovaného subjektu. Spotrebiteľia sa domáhali prešetrenia správnosti nameraných údajov o spotrebe, fakturácie spotreby dodávateľom a následnej opravy, resp. zmeny vystavenej faktúry spotreby. V sledovanom roku bol úradu doručený jeden návrh na alternatívne riešenie sporu podľa § 37 zákona č. 250/2012 Z. z.

Počet mimosúdne riešených sporov

	2017	2018	2019	2020
Počet doručených návrhov na alternatívne riešenie spotrebiteľského sporu	28	11	19	9
Počet návrhov na alternatívne riešenie sporu v zmysle § 37 z. č. 250/2012 Z.z.	6	2	1	1
Počet návrhov na alternatívne riešenie sporu v zmysle z. č. 391/2015 Z.z.	22	9	18	8
Počet neukončených sporov	6	0	0	0

Úrad pri výkone pôsobnosti vo vecnej regulácii rozhoduje aj o vydaní, zmene a zrušení povolenia na vykonávanie regulovaných činností. Podnikateľ v elektroenergetike a plynárenstve môžu fyzické a právnické osoby na základe povolenia alebo potvrdenia o splnení oznamovacej povinnosti vydaného podľa zákona č. 251/2012 Z. z.

Štandardy kvality

Monitorovaním štandardov kvality úrad chráni právo spotrebiteľa, aby v podmienkach dominantného postavenia regulovaného subjektu za cenu, ktorú za energie a vodu spotrebiteľ platí, dostal aj primeranú kvalitu. Vyhlášky, ktorými sú ustanovené štandardy kvality, si primárne kládli za cieľ ochrániť spotrebiteľa v podmienkach dominantného postavenia regulovaného subjektu podnikajúceho v niektorom zo sieťových odvetví. Kompenzačné platby majú v regulácii kvality podpornú funkciu. Regulácia kvality má za cieľ motivovať regulované subjekty, aby zvyšovali úroveň dodržiavania štandardov kvality a tiež motivovať ich k investíciám, ktoré zabezpečia zvyšovanie bezpečnosti, stability a rozvoja infraštruktúry regulovaných subjektov.

V sledovanom roku úrad monitoroval údaje oddelenej evidencie za rok 2019, pričom obdržal celkovo 1 322 záznamov od jednotlivých účastníkov trhu v nasledovnej štruktúre:

- 1 231 záznamov z oblasti elektroenergetiky,
- 17 záznamov z oblasti plynárenstva,
- 74 záznamov súčasne z oblasti elektroenergetiky a plynárenstva.

Dosiahnutými výsledkami v oblasti elektroenergetiky a plynárenstva za sledované obdobie u vybraných regulovaných subjektov, bolo preukázané splnenie jednotlivých ekonomických ukazovateľov v priemere na úrovni 77,29 %, čo primerane odzrkadľuje nastavenie podmienok zo strany úradu v cenovej a vecnej regulácii.

Počet doručených vyhodnotení a zaznamenaných udalostí v elektroenergetike

Elektroenergetika	Prenos elektriny	Distribúcia elektriny	Dodávka elektriny
Počet doručených vyhodnotení	1	137	165
Počet zaznamenaných udalostí	4	7 505 409	1 672 733
Počet zaznamenaných udalostí s porušeným štandardom kvality	0	18 800	405
Podiel udalostí s porušeným štandardom kvality k zaznamenaným udalostiam	0,00%	0,25 %	0,02 %

Počet doručených vyhodnotení a zaznamenaných udalostí v plynárenstve

Plynárenstvo	Uskladňovanie plynu	Preprava plynu	Distribúcia plynu	Dodávka plynu
Počet doručených vyhodnotení	2	1	37	69
Počet zaznamenaných udalostí	937	215	77 461	1 092 758
Počet zaznamenaných udalostí s porušeným štandardom kvality	0	20	175	381
Podiel udalostí s porušeným štandardom kvality k zaznamenaným udalostiam	0,00 %	9,3 %	0,23 %	0,03 %

4. Medzinárodná spolupráca a REMIT

Medzinárodná spolupráca

Dynamika vývoja európskeho energetického trhu sa neustále zvyšuje a tak tomu bolo aj v priebehu roka 2020. Významný bol predovšetkým boj proti zmenám klímy a s tým spojený dopad na životné prostredie, pričom hlavný dôraz sa kládol na urýchlenie prechodu na výrobu a využívanie čistej energie.

V priebehu sledovaného roka sa diskusia regulátorov na medzinárodnej platforme jednoznačne orientovala na snahu vytvoriť správny predpoklad pre úspešné fungovanie trhu s energiami, konkrétne na snahu vytvoriť usporiadanie (dizajn) trhu, kde jednotlivé prvky celého hodnotového reťazca budú v interakcii a vzájomne koordinovaným spôsobom, na základe inovatívneho prístupu účastníkov trhu, prinesú želaný efekt. Cieľom tejto snahy je decentralizovaným spôsobom a technologicky neutrálne vytvoriť dynamicky a flexibilný trh s energiami.

Úrad v úzkej spolupráci s ďalšími regulátormi zameral svoju činnosť v rámci ACER a CEER na prípravu významných dokumentov s dopadom na usporiadanie a rozvoj európskeho jednotného trhu s elektrinou. V priebehu sledovaného roka sa úrad aktívne zúčastnil rokovaní a následným schvaľovaním dôležitej metodiky zdieľania nákladov na redispečing a protiobchod v regióne výpočtu kapacity CORE, ktorého súčasťou je aj Slovensko. Koalícii deviatich národných regulátorov, ktorej súčasťou bol aj úrad, sa podarilo presadiť férový a kompromisný návrh metodiky vydanéj ACER. Ďalšou dôležitou témou bol prechodný projekt prepojenia denných trhov s elektrinou regiónov MRC (krajiny západnej a severnej Európy) a 4MMC (súčasťou je aj SR) na báze metódy NTC, podporovaný aj úradom, o ktorého

implementácii po rokoch nakoniec v septembri rozhodla EK. Realizácia prebehne ešte pred cieľovým prepojením (couplingom) trhov na báze toku (tzv. flow - based).

Míľnikom v oblasti prepojenia európskych vnútrodenných trhov s elektrinou bolo aj začiatkom roka podpísanie prístupových zmlúv spoločnosťami SEPS, a.s., a OKTE, a.s. pre projekt SIDC/XBID.

REMIT

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1227/2011 z 25. októbra 2011 o integrite a transparentnosti veľkoobchodného trhu s energiou (REMIT) stanovuje pravidlá pre účastníkov trhu aktívnych na veľkoobchodnom trhu s elektrinou a plynom a zároveň zakazuje zneužívanie dôverných informácií v obchodnom styku a manipuláciu s trhom. Zákon č. 250/2012 Z. z. s účinnosťou od 01.09.2012 splnomocnil úrad právomocou registrovať účastníkov trhu, preskúmať podozrivé prípady zneužitia trhu a udeľovať sankcie v prípade porušenia.

V súlade s vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) č. 1348/2014 zo 17. decembra 2014 o oznamovaní údajov, ktorým sa vykonáva článok 8 ods. 2 a 6 REMIT, sú účastníci trhu povinní zaregistrovať sa v národnom registri účastníkov trhu a oznamovať údaje o veľkoobchodných transakciách cez poverené osoby, ktorými sú tzv. registrované reportovacie mechanizmy (RRM) certifikované v ACER.

Úrad k 31.12.2020 evidoval 124 zaregistrovaných účastníkov trhu pôsobiacich na slovenskom veľkoobchodnom trhu s energiou. Väčšina účastníkov trhu oznamovala ACER údaje o transakciách prostredníctvom slovenských RRM, ktorými sú dve spoločnosti, OKTE, a.s. a Solien, s. r. o.